

Heckenast Gusztáv könyvkiadó-hivatalában Pesten megjelent, s általa minden hiteles könyvárusnál, Pesten: **Ráth Mór-nál**, Budán: **Nagel és Wischán-nál** kapható:

Három fontos vélemény

RENAN

JÉZUS ÉLETE

felett.
Különféle theologiai szempontból fejtegetve.
ELTESTER II. potsdami lelkész, **VAN OSTERZEE S. J.** utrechti hitudor és tanár, és ifjabb **COQUEREL ATHANÁZ** párisi lelkész által; magyarra fordította

Torkos István.

Nyolczadrét. 168 lap. Ára 80 kr.

Postán bérmentesen küldve 1 forint a. é.

Renan „Jézus élete“ illetékes és illetéktelen bírák részéről oly különbözőleg ítéltetett meg, hogy egyáltalában nem lehet csudálni, ha az olvasó-közönségnek, a mely a könyvet oly kitünő részvétellel fogadta, a műfelőli véleménye igen nagy részben határozatlan és ingatag. Jelen füzet, távol attól, hogy a gondolkodó olvasó ítéletének irányát akarna adni, csupán a bővebb megvilágosítás érdekében közli három nevezetes hittudósok alaposan és tudományosan kifejtett nézeteit. Meggyőződésünk szerint e munka érdekét különösen az emeli, hogy az első két értekezésben két különböző theologiai irány képviselője, mindenik saját irányja szempontjából szól Renan művéről, s egyik a rationalismus, a másik pedig a supranaturalismus fegyvereivel harcol. A harmadik, ifj. **Coquerel Athanáz**, párisi lelkész által irt bírálatnak közrebocsátása által pedig különösen azért véltünk a közönségnek kedves szolgálatot tenni, mivel az ifju lelkész épen ezen írása által keveredett harcba a francia protestantismus egy részével, s ezen irat volt különösen oka annak, hogy Guizot indítványára párisi lelkészi állomását el kelle hagynia. Különböző illetékes vélemények meghallgatása mindenesetre csak elősegítheti valamely mű feletti ítéletünk tisztaságát, s leginkább felmenthet azon vádtól, hogy egyoldalulag s elfogultan néltünk.

Harkányi gyógyfürdő megnyitása.

Baranyavármegye e kies fekvésű fürdője, mely Pécsától 2 órányira, a villányi-índóllomástól 2 1/2 órányira fekszik, folyó év május 1-én megnyitattik, s a fürdő idejét tart **september 10-ig.**

Természeti hőfoka 36–39° R., s alkatrészeire nézve tartozik az égvényes konyhasós-kénés vizek osztályába, földi olaj- és jód tartalommal.

Alkatrészei e szerencsés végyülete s e természeti hőfok következtében az életmű-vezettségbe legnagyobb roncsolást a dulsókat okozó betegségeknek azok, mikbe a szoros érlelmében csodahatást gyakorol e fürdő, s melyek következtében hazánk első rangu gyógyvizei sorába méltán számítattik.

E betegségek pedig e következők: **mindenemű s foku csuzós és köszvényes bántalmak**, alhasi pangások, máj-, lép-, fodorimig-keményedések, aranyérbajok, makacs idült bőrbetegségek, görvéllykór minden alakja, húgy-hólyag bántalmak, havi tisztulás rendtelenségei, jelentkezők akár bős, akár kevés mennyiségben, akár görcsökkel; fehérfolyás s ettől föltételezett magtalanság, erómiúi sérelmek után támadt sebek, fekélyek, makacs lábfelek, higanykór stb.

Továbbá, a mi a gyógyulás másik lényeges feltételét — a **szórakozást** — illeti, minden el van kötve, hogy a fürdővendég a lehető kényelmet bírtalálja.

A fürdő-épület mellett egy 32 holdból álló sétány van, hol naponként négy óra hosszat az egész fürdőidény alatt a kedvelt bajai 10 tagból álló népzene-társaság villanyozza fel a beteg levert kedélyét.

A posta naponként mind fölfelé, mind lefelé közlekedik Siklóssal, honnét naponként jön s megy gyalogposta Harkányba.

A díszes társalgó terem mindig nyitva van a vendégek társalgása összejövetelére, hol vasárnaponként az egész fürdő-idején alatt délutáni 4–8 óráig rogtonzótt táncmulatság tartatik; ezenfelül 4 zártkörű táncvigalom tartatik, ugymint: pünkösöd-hétfőn, Péter és Pál napján, Anna-napkor és augusztus 15-én.

Az éttermet az ideán a korayokban pontosságáról ismeretes **Breuner Marton** vette ki Valporól, ki iparkodni fog a vendégek minden igényeit kielégíteni.

Az élelem igen olcsó. A 44 jól butorozott szobával ellátott fürdő-épületben egy szoba egy ágygyal naponként földszint 35 kr., az emeletben 42 kr., két ágygyal 53 kr., az emeletben 63 kr., ágyi-ruha nélkül. Ágyi-ruhával együtt egy szoba földszint 53 kr., az emeletben 63 kr., egy ágygyal, két ágygyal földszint 88 kr., az emeletben 1 ft. 5 ujkr.

Délben az étteremben table d'hote szerint történik az étkezés, s az öt tából álló table d'hote ára 84 ujkr.

Alulirt fürdőorvos az egész nyáron át Harkányban tartózkodván, és a csekély tehetséget igénybe vevőknek egész készséggel ad orvosi tanácsokat, mind a fürdést, mind az élelmet illetőleg.

A fürdő-pénztárnál kapható a „Harkányi fürdő“ című könyvecske alul-írottól, mely a fürdő hasznát s mikénti használatát leírja. Siklós (Baranyában), április 13-án 1864.

Dr. Boros Antal,

harkányi fürdő-orvos.

588 (3-3)

Kiadó-tulajdonos **Heckenast Gusztáv.** — Nyomatja **Lauderer és Heckenast,** egyszem-utca 4. szám alatt Pesten, 1864.

Folyó évi május 25. és 26-án
nagy állam-nyeremény-sorshuzás,
200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000,
6000, 5000 stb. forint főnyereménnyel ezüstpénzben.

Egy egész sorsjegy ára 6 ft. — Fél sorsjegy 3 ft. — Negyed sorsjegy 1 ft. 50 kr. ausztr. ért. mely összegek alulírtotthoz inténdóok. — Játéktervek és sorshuzási listák ingyen szolgálatnak ki.

Schäffer Károly
álladalmi értékpapírok kereskedése mainai Frankfurtban.
607 (2-6)

14,811 sorsjegy, egy millió 385,430 ft. nyereménnyel.

Csak 1 forint 30 krajczár
az ara ausztriai bankjegyekben vagy levélmarkokban az állam által biztosított

új nyeremény-sorshuzás
egy eredeti negyedrészt-sorsjegyeknek.

Legközelebbi húzás folyó év május 25. és 26-án.
Főnyeremények ezüstpénzben:

200,000, 150,000, 130,000, 120,000, 115,000, 110,000, 104,000,
100,000, 50,000 stb. forint.

Az eddig fennálló állam-sorsjátékok közt, melyek a legnagyobb nyeremény-tökek kisorsolá-ával vannak felruházva, a résztvevőknek — mitán m den sorsjegy nyereménnyel, még egy ingyen-sorsjegyben részesítetik, — minden tekintetben a legbiztosabb előnyt nyújtja. A nyeremények és szabad sorsjegyek biztos kiszolgáltatása végett, az illetők közvetlen az alulirt főfeladási hivatalhoz, mely által csaknem az összes főösszegek nyertettek meg — fordulhatnak.

Egész eredeti részlet-sorsjegyek 5 fujával. Fél eredeti részlet-sorsjegyek 2 ft. 50 kr. a. é. mindenkor készen találhatók, a pénzösszeg beküldése mellett bérmentesen eszközöltetnek.

SELLE RUDOLF
központi főfeladási hivatala által mainai Frankfurtban.
592 (3-6)

Üzlet-átvétel.

Alulírtoknak van szerencsése ezennel alázatos tisztelettel jelenteni, miszerint 6 a Lipót-városban, József-téren 12-ik szám alatt, több év óta fennálló,

„**A SZERECSENHEZ**“
cizmett fűszerkereskedést megvette, és azt folyó évi április 1 én ténylegesen át is vette.

Szárd jellemű kereskedőnek kötelességeit úgy, mint kötelezettségeit szorosan ismervén, melyek különösen az igazságos, gyors és előzetkeny szolgálatkészségben állanak; ennél fogva bátorodom a nagyérdemű közönségnek jól rendezett

czukor-, kávé-, rizs- s rhu-m-raktáramat,
nemkülönbön mindennemű

ásványvizek főraktárát
is kegyes figyelmébe ajánlani.
Édeskuty L.
602 (2-5)

Az alulirt

mérleg- és súlymérték-gyárosok
bátorkodnak a t. cz. közönség s üzlet-barátaikkal ezennel tisztelettel tudatni, hogy

Heksch Sándor F. urnál Pesten,
3 korona-utca 7-ik szám,

(szent György-naptól fogva 2 sas-utca 12-ik szám)
FIÓKRAKTÁRT

nyitottak, s remélik, hogy az eddig irántuk tanúsított bizalmat a nagyérdemű közönség ez új vállalatára is átruhásandja. Különösen ajánljuk a legújabb javítások szerint készült tizedmérlegeket (Decimalwagen) 5 évi jótállás mellett; franciaia balance-mérleg győgszerész, fűszer, mészáros, mérleg, állványos mérleg, aranyműves és levelmérlegeket és mind ezekhez tartozó súlyokat.

Pesti raktárunk ezeket a legújamosabb áron adja és a t. rendelvényeknek a leg-gyorsabban felel meg, a t. cz. közönség és ügyfeleik kegyébe ajánljuk magukat.
Bécs, 1864. telutó 2-án,

599 (6-6) **Wagner W. és társa,**
mérleg- és súlymérték-gyárosok.

20-ik szám. Tizenegyedik évfolyam.

Pest, május 15-én 1864.

Előfizetési feltételek 1864-dik évre:
a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft.
Csupán Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.
Csupán Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

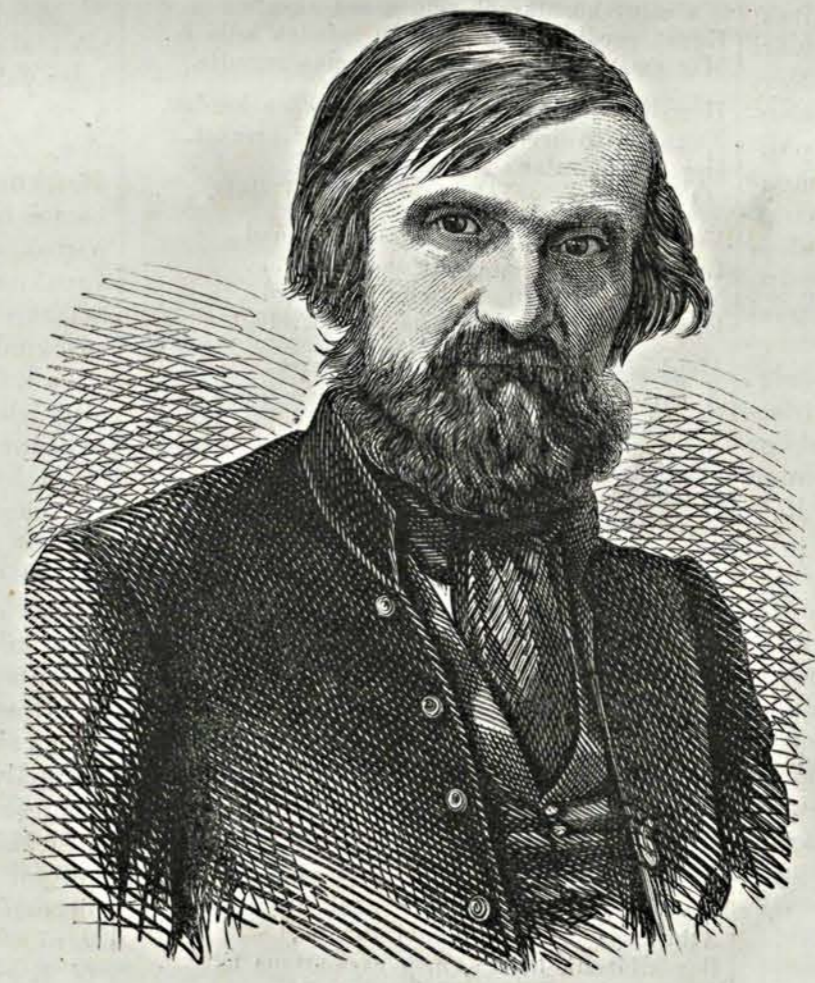
Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokakot illetőleg, 1864. november 1-től kezdve: Egy négyzet hosszútott pedit sor ára, vagy annak helye, egyzari ígtatásnál 10 krba; háromszög- vagy többszöri ígtatásnál csak 7 krba számítatik. — Különböze nézve kiadó-hivatalunk számára hirdeményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Haasenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedés; Németben: Oppelik Alajos, — és Pesten: a ker-tész-gazdasági Helynök és, József-ter, 14. sz. a. Bélyeg-díj, külön minden ígtatás után 30 ujkr.

Zeyk Károly.

Mig hazánk Királyhágón innen eső nagyobb felében közéletünk utóbbi rövid intermezzója alatt elismerést érdemlő ifjabb tehetségek tüntek föl, addig tul, Erdélyben folyvást azok visznek irányadó szerepet, kiknek bölcseségét és jellemét már az 1848 előtti időkben megtanulta tisztelni és követni a nemzedék, és a kik a tapasztalás által gyarapodva és közbecstülésben emelkedve, a mellett pedig az idővel is folyvást lépést tartva, a közbizalomra ma is ép oly joggal tarthatnak igényt, mint ezelőtt évtizedekkel. S ha sajnálni lehet talán, hogy az idők mostohaossága miatt kevés újabb nevezetes hajtásnak ör-vendhetünk, de ezt ugyanez itt említett körülményből nagyon is meg lehet magyarázni; s ma is a legszebb reményekkel lehetünk eltelve a jövő iránt, mig olyan férfiakat látunk a nemzet élén, mint Mikó Imre, Teleki Domokos, Kemény Ferencz, Haynald Lajos, Jósika Lajos, Vér Farkas és többek közt — a kiről épen most akarunk szólni — **Zeyk Károly.**

Született Zeyk Károly 1810 november 19-én; három jeles testvér között a közbülső. Apja a tudományáról és ritka humanitásáraól ismeretes kormányzszéki tanácsos, fiait kitünő nevelésben részesítette. Zeyk Károly otthon kezdve tanulását, később a maros-vásárhelyi főiskola igen jeles növendéke lett, hol különösen a matematikai tudományokban nem közönséges elömenetelt tanusított. Tanulmányai bevégezése után az akkori szokás szerint összes tantárgyainból általános vizsgát tett fényes eredménnyel, s joggyakorlat végett két évet töltött

leányát, és nyilvános pályáját e megye gyülesein kezdte meg, előbb Wesselényi Miklós vezetése, majd Kemény Dénes, Szász Károly és Zeyk József kalauzolása mellett. Ily auspiciumok alatt nem lesz meglepő, ha a kiváló képességű ifju gyors léptekkel haladt elő a hatás és népszerűség ösvényén, s már 1837-ben, mint a központi Kolozsmegye követe jelenik meg az országgyűlésen, melyben atya Zeyk Dániel és vele államférfiúi és szónoki tekintetben versenyző testvére, a derék Zeyk József hasonló minőséggel vettek részt. Atyja főhivatalát már előbb, az 1834-ki országgyűlés feloszlata s Esztei Ferdinánd főherczeg küldetése alkalmával letette volt.

ZEYK KÁROLY.

Tehetségeinek azonban később nyilott valódi pálya, midőn Magyarország példájára a meddő sérelmi politika itt is hátrébe szorulván, az 1843-ki országgyűlésen először, reformerszmék kerültek szőnyegre. Az urbér szabályozását jelesen az idő gyors kifejlésre ösztönöz jelszava s a meglevő viszonyok mindinkább érezhető tarthatlansága, az égető kérdések közé emeltek. S e miatt sokan azok sorából, kik még 1834-ben oly élesen szólaltak föl közzégi és igazgatási kérdésekben, kiváltságairól és előjogaikról lemondani vonakodva, most a maradék táborához szegődtek, s nehezebbé tették a küzdelmet azon emelkedett lelkiületű kis csoportnak, mely a haza jöllétét önzetlen megtagadással egyesek érdekeinek elébe téve, állhatatosan megmaradt a haladás, reform zászlója alatt. E hívek között két hosszú országgyűlésen keresztül egyik legbátrabb és határozottan szabadelvű harczos volt Zeyk Károly s nem kisebb erélylyel és hatással működött ez időszakban

Maros-Vásárhelyt a királyi táblán, innen pedig Bécsbe ment az udvari kancelláriához fogalmazónak. 1835-ben már visszatért a hazába, s az e tájt mozgalmasabbá vált politikai élet folyama csakhamar a cselekvés mezéjére sodorta. 1836-ban nőül vette b. Kemény Juditot, az alsófehérmegyei főispáni helyettes

a megyegyűléseken is, melyeknek sorjában látogatása a vezérserepelt vívő tekintélyek részéről még folyvást divatban volt. Nem egy kivívott üdvös eredmény tulajdonítható az ő hathatós befolyásának. A mily erős volt több elvtársával együtt a kigondolásban, biztos, sőt — ha kell — merész az alkalmazásban, ép oly kevese

versenyhettek vele előadásra és szónoki talentum erejére nézve. Szónokait velő rövidség mellett találatosság, egyszerűség mellett világosság, mely a tárgy fenekéig hagy pillantani, s szoros logika jellemzi; nincs bennök áradóság, szózaportás, felesleges képek halmaza. A szónógen levő tárgyak lényegét, horderejét mindig kellő tisztaságban mutatja föl, s érvei a végzések, határozatok összeállításában döntő súlyt gyakorolnak.

A hozzá hűn ragaszkodó Kolozsmegyei képviselte úgy az 1841-ki, 1846-ki, mint az 1848 ki országgyűléseken. Mint a testvérhonban Tolna és Bezerédj, úgy Kolozs és Zeyk elváhatlan kapcsolatban tűnnek föl Erdély évkönyveiben. 1848 júliusában, miután a kolozsvári országgyűlés bezárattott, mint képviselő ment fel Pestre, hol a belügyminiszteriumnál osztályfőnök lett, s kivéve azon időt, mi alatt külön megbízással Erdélyben járt, ez éveket Pesten, Debreczenben és Szegeden töltötte.

A nyilvánosság sormopói bezárulván, Zeyk azok közé tartozott, kik nem adták fel minden reményességüket egy nemzeti jobb jövő iránt, hanem a társas élet, egyesületi tér, közoktatás és gazdaság mezején igyekeztek előmozdítani a jólétet és művelődést. Így lett az erdélyi gazdasági egyesület igazgató-választmányának tevékeny tagja, a nagy-enyedi és kolozsvári főiskolák buzgó gondnoka, s hogy egyebeket elhallgassunk, — az alsó-fehérmegyei kaszinó közszeretben álló elnöke. Midőn pedig az Erdélyi Múzeum, gr. Mikó Imre hazafüli lelkesedése és tetterjeje által életre kelve, 1860 októberében első alakító közgyűlést tartotta, ismét ott találjuk Zeyk Károlyt, a közhangulatot az egész hazából összesereglett értelmiség általános tetszése mellett tolmácsolva, a nemzeti nyelv érdekében nyomos szót emelve, s az intézet szervezésében jelentékeny részt véve.

1861-ben pedig, midőn az alkotmányos élet korlátai rövid időre újra megnyitk, ő volt elnöke mindjárt az első kolozsvári konferenciának, melyre minden erdélyi magyar megyéből és székelyországból jellek meg küldöttek, meghatározni azon politikai sinormértéket, mely a nemzet magatartásának irányt adjon. Résztvetve a gyulafehérvári konferenciában, a magyar elem osztatlan véleményét tolmácsolván úgy itt, mint a kolozs-, torda- és alsó-fehérmegyei gyűléseken.

A Szebenben 1863-ban hirdett országgyűlésre, mint Bánfi-Hunyad város képviselője ment el, s egy azok közül, kik az akkor ő felségéhez fölterjesztett memorandumot készítették.

N** M.

Falusi lakadalom.

Az ebédnek vége. — A legénység járja,
S mint a pödört orsó forog vele párra;
Itt bokáznak, amott megaprózzák szépen,
Bár szorongnak, mint a fiastyuk az égen...

S míg „a zene zendül, s a sarkantyú pendül
S míg a fiatal-ág deli táncra lendül“:
Asztalnál maradnak az élmedettek,
Melyre bufelejtő guggonlöt *) tettek.

Tiszteles uram til az asztalfőnél,
Hata megett lesi vágyait egy vőfél...
Pap körül a falu legtisztább népe,
Haja mindnek ősz már, de piros a képe.

Oddáb, középkoru férfi szívek forrnak,
Ott nagyobb kelete van, mint itt, a bornak...
Úgy némely nem állt táncba keveredni...
„Úgy egy úcsém uram, neki kell eredni!“

A gyermekereg ott kuskol a sarokba,
Az álom be-beil szemekbe lopva,
Kitorlülk onnan, — s maguk módja szerint
Ugornak egyet, és szundikálnak megint.

*) Kulcs.

Az ifjuság zaja nól azonban egyre,
Egy kicsiny pataknak nagyobbodik medre...
Egy kicsiny pataknak, az ébredő kedvnek,
Melybe — már gondjuk sincs — házi gondot vetnek.

Növekszik a jó kedv, már kitörő félen,
Mégis, tán ki nem tör innen az éjfélen!
Egy-egy félrepillant; — s mert ott még a papja,
Az „ucuczut“ gyorsan félbe, abba hagyja...

Mert hát természete az a magyar népnek,
Hogy másat tisztelven, magára vet féket...
S bár kedvét a keble most is alig bírja
Megvárja míg papját az éj haza hívja. —

Készülődik az már; — marasztják erősen,
Legkivált a násznagy, — nem eresztí ő sem.
„No hát még egy percze!“ — kedvök t nem szegi,
Aztán az ifju párt egy szóra kéri...

S nagy módosan jön a menyasszony s vőlegény,
Tiszteletes uram tanácsban nem szegény,
Az intés sem drága, kapnak is eleget,
S mielőtt távozik, köszönt rájuk egyet.

Félig sir a leány, félig pedig nevet,
Istenem! érzése milyen édes lehet...
Nagyobb a komolyság már a vőlegényen,
S az adott tanácsot megköszöni szépen.

Egy-kettőt köhintve beleszó a kántor,
„Kö-zönjük, köszönjük!“ — s megköszöni százszor.
Csak tisztét követi midőn megköszöni,
Mert kiadó-násznagy, s a szót borba öli.

A három cigány is dolgozik erősen,
Huzzák, mint egykoron Nagydánál. — hősien;
Tussá tekerik a bokázó magyart,
Csinálva ezáltal a táncban nagy zavart. —

Most távozik a pap, — kevés a kíséret...
S kelendőbb lesz ottbenn a szilajabb élet...
Nosza hajhá! hajhá! — vigabban szól a dal,
Kivándorol szépen a házból az asztal.

„Ne kedvem ne! — kiált egy — sosem halok meg!“
„Csicsó azt a busat!“ — aztán megfog egy
Gömbölyű menyecske, „ijujuj“ — illeveg
Jár, dolgozik benne kisé a hegy nedve.

„Halljunk egy okos szót, menyasszonytáncz lézen!“
S tágasra csinálja a szükkört egészen
A nagyobbik vőfél, s menyasszony felé megy,
Mint a gunár-páva, oly kényesen lépked...

Óvé az első táncz, büszke reá szörnyen,
S a mint körülkerül vele a szü körben
Egyet perdít rajta, — aztán másnak adja
Mig emettől ismét más, meg más ragadja.

Hogyha már elég volt: sapkatánczra kezdett,
Nagy titkos örömtől minden leány reszket.
Hej, ha őt találja hívi szeretője!
„Ó meg nem csókolja“ — félre buj előle.

Van nevetés, láрма, sikoltás is támad
Lekapásakor a fejre tett sapkának...
Vijjong a hegedű, nyöszörög a bőgő,
Épen úgy tesz a lány, ha a csók előző.

Majd a temetőre tesznek készületet,
A hajdon kor az, kit most a nép temet...
„Mehalt a menyasszony szép hajdon kor!“
Sír-ri a kis vőfél, — legyen meg a tora...

S fehér lepedővel lefűlel egy legényt,
A fehér házajtón kiteríti szögényt,
Maga pedig vesz egy ütött kopott könyvet,
Ugy látszik, hogy olvas, — mond sokféle zöldet.

Majd felolvassa a holt testamentomát,
Meg is magyarázza mit ennek s annak ad.
Némelyiknek csak egy lassan oda sugja,
A bőgősnek is jut egy duka, — csak fújja.

A hajnal azonban nagy kíváncsisággal
Benéz az ablakon, be is lép egy lábbal:
Nem várták ugyan még, de szívesen látják,
Pálínkat szeret ez, — a bort arra vártják.

S míg odabenn kity-koty, — fogy a butykos nedve,
Egy pár, furlángosabb tréfának eredve
Átbutyítja magát asszonyi ruhába,
Bár kilátszik bajsza, meg sarkantus lába.

Piszkafát hoz egyik, másik lánczot csörget,
Hozzajók ceatol a kíváncsiság többit,
És az egész falut szél-hosszába veszik,
Kik korán megyözöktek, egyik fölkeresik...

Sonka, tyuk, szalonna elt váltásig a bére
E tyukverőből lesz majd ebéd ma délre...
Majd az egész násznép: öreg virradóra
Felsiet a nászba tánczra, kárlátóra.
Marikovszky Gábor.

A Tisza bölcsője.

Irta P. SZATHMÁRY KÁROLY.

Második rész.

(Folytatás.)

Hatodik kirándulás.

Kabola-Pojána. A fürdő és parkja. Vasgyárak. Ásványtani ritkaság.

Kellemesebb, rövidebb és mégis élvezetesebb kirándulást alig tehet az ember, mint ha Szigeten egy szép tavaszi, vagy nyári nap reggelén szekérre ül s *Kabola-Pojánára* rándul.

Tudják ezt a Sziget környékiek is, és ritka nyári vasárnap, hogy ily kirándulásra kisebb nagyobb társaság ne vállalkoznék.

Gácsországi vonalból ez ut csak *Bocskónál* válik el s egy szeszélyes pataknak, a *Szaporjának* völgyén vezet, mely sokszor megtrétálja az utépítőket és a fűrészmalmok molnárait, egy-egy sebes zápor után nagyon is vastagon szállítva az áldást a hegyekről alá.

Változatos vidéken, madárdalos festői tájrészletek között halad az utas a keskeny völgyen elő, melyet kaszálók és vegyes — nagyrészen bükk-erdők borítanak. A hegyek a legregőbb csillámpala képletekhez tartoznak, melyek rétegeiben gypsz és ösmész található.

E vadonból egyszerre sűrű lombzat közé kanyarodik az ut, míg egy kis tisztásra ér.

Az itt először utazó, lehetetlen, hogy a hirtelenében előbe táruló látványtól meg ne legyen lepette.

Gyönyörű lombzatu faszor, pompás szökőkút s a háttérben hivatagóan barátságos épület tárul itt eléje; s e faszorok a párisi boulevardokéit díszre nézve bizonyosan túlhaladják; e fedél barátságosabb, bár egyszerűbb kényelemmel kínálkozik, mint a világ-hírű Karlsbad vagy Wiesbaden.

Mindjárt a lak háta megett gyönyörű teknőalaku völgy tárul fel, kised hegy-szárnyakkal s legpompásabb *milkerttel*, minőhöz hasonló részlettel *Schönbrunn*, *Baden*, *Laxenburg*, sőt *Versailles* sem igen dicsekedhetnek. A túleveliek majd minden nemei nagy szorgalommal vannak itt csoportokra halmozva, közeikben csinos virágágyaknak, sétáknak s a sétákon ferden átszők kutaknak, felséges savanyviz forrásoknak s egy mindig bő, édesvízi pataknak adva helyet. Ennél üdibb, kedvesebb helyet alig lehet találni valahol. *Tátara-Kiesnek* is csupán *Tátarája* nyujthat többit.

A buja növényzet, hegyi lég és felséges — magában is legkellemesebb italul szolgáló — savanyviz oly elevenné teszi a vért és kedélyt, hogy az ember gyermeknek érzi magát s a természet s szépsége még a megtört kedélyű nagyvárosiból is természet-és emberbarátot teremt.

Ezenkívül a játszó szenvedélyeknek is elég van téve a mesterséges czélozó játékok, tekepályák által; a minthogy a vasárnap itt rendszeren a legvidámabb zajtól s egy-egy taracklövés többszörösen visszhangzó dörgésétől hangzik fel, mely utóbbi a czélozó ügyességét jelentve, meg szokott éljeneztetni.

E gyönyörű parklétrehozásának érdeme egykori kamarai adminisztrator *Gerson Antal* uré. kinek *Kabola-Pojána* kedvenc helye volt; az erre fordított költségekért ellenségei áskálódására feleletre is volt vonva. Az ő idejében Pojánának fényes napjai voltak: eltávoztával hanyatlott a fürdő népszerűsége is.

A Bach rendszer alatt alkalmazott adminisztrator *Köhler*, kinek később innen

távoznia kellett, még a parkban levő, s ha jól emlékszem, gr. *Majláth* emlékére öntetett szobrot is feldolgoztatta a pojánai vasöntő-deben.

Csak a legújabb időben, mióta a kamara vezetését a köztisztelenben álló Szepeessy M hely ur, vette át, indult is fürdő is újabb életnek; s ha még azon czél elérése, melyre a fürdő hivatva van: egy hideg vizgyógyintézet beállítása — sikerül, akkor teljes hittünk van nagyszerű emelkedéséről.

A fürdőből, mely jó és jutányos kosztjáról megyszerzte nevezetes, kellemes sétát tehetünk, az alig óranegyednyi távokra eső öntődéhez. Fényes az itt való öntődék számát nyelozra teszi, de azt hiszem, a vas különböző kezelési helyeit számította, mert tulajdonképi kohó (Hochofen) midőn én láttam, csak egy dolgozott. A forradalom idejében fegyver- és ágyúöntőde volt itt.

Kabola-Pojána közelében csak két vasbánya van: a *Bánszky* és *Holi*; a vasérc egy részét ez is *Budfaluból* kapja.

E bányák egyikének közelében találtak volt azt a fehéres port, mely a tűz felett vilós tűneményeket mutatva, az *apatit* — egy hazánkban ritka ásvány — egyik válfajának, *phosphoritnak* vétehet; kezeim között is volt ezen találmányból, de ha ilyen volt a többi is, biztosítom az ásványtudósokat, hogy könyveikből bátran kihuzhatják, levén az nem egyéb, mint folytsavas mész. (Fluszerde). Villanni a tűz felett ez is szokott s ez vihette tévedésbe az illetőket. Ellenben Forchhammer próbáját a kősóoldatban nem állja ki.

A természetbarát Pojánáról a szomszéd hegyekre is tehet kirándulást; sőt néha talán a bátor medve-vadász sem fáradna hiábá. A természet itt változatos és gazdag. Vannak helyek még a fürdő közelében is, hol kiesiny területen 5—6 ritkább fajú gombát fedezhetni fel; s ha valaki málna vagy szamócza idején jó, bizonyosan elégtelen fog eltávozni.

Atalában a kinek a természet szép, az élet édes, lehetetlen, hogy e kis paradicsomot kellemes visszaemlékezés nélkül tudja elhagyni.

Hetedik kirándulás.

Szlatina. Sógazdaság. Regényes lak. Máramaros ritkasága. Az Apsák.

E kirándulás oly rövid, hogy inkább sétának lenne nevezhető. Mindamellott, ha már Szigetre jött, ne hagyja el ezt sem a nyájias utazó.

Azóta ugyanis készen lesz az a derék fahid, mely *Szlatinára*, a ső ezen kifogyhatatlan tanyájára egy óranegyed alatt átvézet. Mint a többi ugynevezett handalhegyek, Szlatina is két részből áll: a faluból — többnyire nyomorúságosan összetákoló kunyhókból, melyek közül csak a b. Sztójka család ós laka fehérlik ki, s a „handalból“ vagy bányahelyből, mely csinos városka formát képez, felette a vakító sőszemét-halmokkal, melyek, mint valami czukorból készült váracskák (citadellák) emelkednek ki.

Szlatina sőbányáit még a sugatagi és rónászki után is megnézheti az utas; amott a változatosság és természeti szépség; itt a szertelen mennyiség fogja meglepni.

Ugy tudom, hogy Szlatinán jelenleg csak két egymásba vágott akna miveltekik; de ez oly mennyiségű sőt képes kiadni, hogy midőn a Bach rendszer a sőttermelést is centralisálni akarván, kérdést tett a szlatinai — mint legcentralisabb bányászathoz — mennyi sőttermelésre lenne Szlatina képes: a felelet az volt, hogy több száz éven keresztül, könnyű szerral kiadhat évenként egy millió mázsát!

A sőbányákba lemenetel, többszöri is-

métlésre is sajátságos hatással van a lélekre s nagy élvezettel jár. Előbb egy szük, kéményalaku nyíláson, azonban elég kényelmes lépcsőzetten halad az ember; melynél egyszer csak azt veszi észre, hogy a fal tiszta só, mely itt ott márványos, vagy hófehér sóvirággal van megülvé. Mással ujra deszkafalat találunk, melynek repedékein olyan szomorú szélszivitást hallunk, mely a régiek alvilági ábrándjait juttatja eszünkbe. Egyszerre szük folyosóra lépünk „hol alattunk és felettünk és mellettünk csak só van,“ s e szükhatás látókörből rögtön egy roppant sötét imaház oratoriumának karzatán vagyunk, melyről némi borzalommal hajlunk előre, szeméinkkel nyugodt pontot keresve e rémületes északában. És csakugyan alulról néhány mécs világa tör fel s körülötte egy csomó azon féregből, mely száz ölynyire is leszáll, hogy édes anyját — a földet — megrabolja.

Legnagyszerűbb e látvány akkor, a midőn, két egymás felett nyitott száz-száz öles bányairegben dolgoznak, melyekkel szembe, egy ily terrassa juthatni. Ily élvezetben részeseültem Szlatinán, ha jól emlékszem, 1857-ben. A felsőt aztán addig szokták mivelni, míg az alsó boltozatát éri s akkor hatetszik, beszakítják, vagy függőben hagyják. Terveben van, hogy Szlatinán is oszlopok mivelést kezdjenek; a midőn aztán e helyek valódi párisi katakombák fognak lenni. (Ezt, ha jól emlékszem, már meg is kezdték.)

Néhol a roppant sőfalú egyházak hátterét magából a sőből faragott oltárok foglalják el, melyeken évenként egyszer (a banya neve napján) mise is szokott tartatni. Az ily látvány megható és nagyszerű. Itt méltán el lehet énekelni a „De profundis“ t. Ilyen oltár Szlatinán is van.

A ső négyyszögű oszlopokban vágatván ki, alatt lépcsőzetek származnak, melyek az egyházban szokásos padokhoz hasonlítanak. Csakugyan sokáig legyen, a kinek szive egy itt tartott isteni tiszteletet — melyet rendszerint zene és harmonia ékit — végig hallgatva, Istenhez nem emelkedik.

Kétszeres hatással van az e babonásan vallásos népre, mely e bányák koboldjait is látni véli, mely a magános munkásoknak fehér ember alakjában meg-megjelent.

Különben ez nem csoda; miután bár ritkában komoly veszélyek is jönnek elő. Máramarosban létem alatt történt, hogy egy a málhalyuk alatt álló munkás egyszerre csak hátrahanyatlott s meghalt. Gutaütést gyanítottak; de később kisélt, hogy egy felülről aláesett diónyi sódarab zuzta be fejét. A sőbányák krónikájában az is fel van jegyezve, hogy volt reá eset, miszerint a bányavíz egyetlen kalapácsütésre oly rohammal szökcent fel, hogy a munkás nem volt képes menekülni az áradatból, mely egyszerre több ölynyire szökcent. *)

Az ugyevezett „aknabödülés“ épen általános hit.

E szerint minden sőbánya, mielőtt elsüllyedne, három ízben megbödül, s jaj a vakmerőnek, ki még tovább is Isten kisérteve benmaradna!

Nem ritkaság a bányásig kigyuladása is. Szlatinán néhány év előtt az egyik akna több hónapon keresztül égett.

A ső mivelése vésok és nehéz kalapá-csokkal, feszítő rudakkal történik. A munkások a melegség miatt derékig meztelenül dolgoznak. A munka kétféle: *előre haladó*, midőn oszlopokban vágják ki a banya falait tovább vivő rétegeket; és talaj-hajtó, hol a munkás lefelé dolgozik. Az első a banyaoldal terjedelmét, az utóbbi mélységét

*) Lásd Fichtelnél.

gyarapítja. Ezek közül az elől említett igen fáradságos. Csekély lámpáját oldalt téve munkásunk, a sőfalon két pázhusamos mélyedést vág, s ezekben vésoket ver, míg az oszlop lábához omlik. Az izzadó férfi minden itésre sziszzen, — mi a nézőre kellemetlenül hat. — Ők azt tartják, könnyebb a mellnek ugy. Legyen az ő hitök szerint.

A másik is kolumnákat feszít, de alulról és csak két irányban; míg amannak három oldalról kell a ső-oszlopot a többitől elválasztani. De ennek munkabére is nagyobb.

A kivágott sőnak formásnak kell lennie. 70—100 font között; az apró sőból csak az igen tisztát használgják fel.

A ső napvilágra szállítása műkerék által történik, melyet lovak vagy szarvasmarhák vonnak. Ez egy roppant hengerkerék, oly formán alkalmazva, mint a száraz malmoknál. A ső is néhol — mint Szlatinán is a bányavíz — börtömőkben vonatik fel karvastag köteleken.

Ugyanezen málhák emberek szállítására is alkalmaztatnak. Szlatinán egy csinos üléses málna van készíttet épen az uralkodó számára, de az ünnepléses alkalomnál nem használatott.

Szlatinán épen a bányalejáratnál csinos tánczterem is van, melyben vidám időkben dalidők is tartatnak. Zenészekben nincs szorultság, miután két zenédjök is van, a sóvágóké s a szlatinai uraké, b. *Sztójka Gyula* ur vezetése alatt.

A népevelérl itt is kielégítőleg van gondoskodva.

Itt talán nem lesz felesleges megemliteni a máramarosi összes sőttermelés mennyiségét. Volt ez 1861-ben.

	kősóban	745,790 mázsa
	persóban	237,260 „
	nyalsóban (Lecksalz)	80,000 „

összesen 1,062,050 mázsa
tehát több mint egy millió mázsa.

A kevésbbé tiszta, vagy kisebb darabokra törött sőt szemétre öntik, melynek elvétele tiltva van s szorgosan őriztetik; ellenben a bányadomb oldalából fakadó sóforrások a földnépe előtt nyitva állanak.

Ezért a máramarosi nép csak épen sőtartójába veszen sőt. — Hajlan, a fejedelmek korában Máramaros sőbányái népevelési czélokra is nagyban adóztak. Ezeket ugyan a leopoldi kötvél is biztosítja; de a későbbi szomorú időkben csak 5 (mondott) krajczárral lett a ső mázsája megváltva.

Ha az utas Szlatinán jártában, b. *Sztójka Gyula* ur vadászlakát, mely a szlatinai fennlapály egyik zugában gyönyörű, vadregényes helyen van elrejtve, fel nem keresi, vétket követ el maga iránt. Itt a leggyönyörűbb fekvésű tusculanumot; a felette levő fennlapályról a legszebb tájképek egyikét élvezheti. Ezenkívül e házi gazdával, *Máramaros egyetlen mágnásával*, is megismerkedik, kinél minden szépet együtt talál, mit férfi szíven keresni szoktunk: bátorságot, honszerelmet, szíveséget és egyszerűséget, s mindezek mellett költői hajlamokat minden szép és művészi iránt. Az ő vadászsiippja s ügyesen kezelt kúrtrombitája (Flügel, horn) gyakran fölveri e szép vadont. Kár, hogy e derék család mindig csak egy-egy fiban száll alább; itt nem ártana több a jóból.

Jó vadásztársaságban a természet-kedvelő a Szlatina felett levő, szép fekvésű Apsákra is felnézhet.

Majdnem feledem megemliteni a szlatinai konyhasós fürdőt, melynek víze sok esetben hatásosnak nyilvánult. Vízében a konyhasón kívül, kénsavas sókat is fedezett fel *Tognio*.

(Vége következik.)

London, Shakspeare korában.

A tizenhatodik század végén, Shakspeare idejében, a már akkor is roppant területű, de még csekély népességű Londonban három hely volt, hol minden jóra való ember megfordult: Szent-Pál temploma, a fogadó és a színház.

A mi jelenleg a Rotten-Row a Hydeparkban, az volt akkor Szent-Pál temploma, t. i. a legelőkelőbb sőtény Londonban; de nem a templom előtti tér, hanem maga a templom. Általában a templomok akkor Angliában igen különös, s a hely méltóságához kevésbé illő dolgoknak szolgáltak színhelyül. Színház, törvénykezési terem, továbbá politikai viták, választások és gyűlések s nem egyszer sértő jeleneteknek színhelye volt a templom. — 1592-ben történt, hogy midőn Erzsébet királyné Oxfordot meglátogatta, az ottani egyetemi templomban isteni tisztelet végeztével a kápolnát rögtön színházzá alakították, délutáni szórakozások eszközésére. Ezen időtáiban tiltotta meg ez egyetem hatósága a nagy füst miatt a templomban való dohányzást is, mely addig divatban volt. A különben fényes Sz.-Pál templom hájója pedig nyilvános átjárásul, utca gyanánt szolgált, melyet csak későbbi rendeletek zártak el a közlekedéstől.

E helyen, mint a nyüzsgő élet színhelyén, sokszor megjelent az élet tanulmányozni szerető Shakspeare; de többször meglátogatta a fogadót is, hol jó barátok, vig-czimborák társaságában, habzó kehely mellett teltek a napok, s az asztalok mellett nem egy eredeti alak találkozott, mely a nagy költő műveiben személyeinek mintaképül szolgált.

Londonban akkor a „Meermaid“, „Mitra“, „Kürt“ és „Disznófő“ voltak az előkelőbb vendégházak. Ez utóbbiban ismerkedett meg Shakspeare Sir John Oldcastle-al, kit később Falstaff név alatt örökített meg.

Legtöbbször megfordult a „Meermaid“ fogadóban, mely a Breadstreet egyik mellék utcáján, a mai Southwark-Bridge és London-Bridge között feküdt. Képünk a korcsmának barátságos belsejét mutatja. A ház, valamint majdnem az egész akkori London, a nagy tüvész alkalmával elpusztult ugyan; de még most is büszkén mutat-

ják a helyet, hol állott, s róla a regék és emlékek egész serege maradt fenn. A vendégek, mint vendéglőkben rendszeren, itt is többnyire délelben gyűltek össze, vagy este 6 óra körül barátságos poharazásra, midőn a színházban az előadás bevégeződött.

Itt jött össze Shakspeare is cimboráival, kik közül először is Oldcastle tűnik szembe, kiről később Washington Irving mondá: „En ezt a kövér embert a krónikák nagy embereinek feléért nem adnám! Mit tettek azok értem s az emberiségért? Országokat foglaltak el, melyekből nekem egy talpalatnyi tér sem jutott; vagy borostyánokat szereztek, melyekből egyetlen levelkét sem örököltem.

De az öreg Falstaff, a barátságos Fal-

egyetlen darabjában sem tesz említést, míg kortársai, Ben Jonson darabjaiban többször van említve.

Burbage Richard, korának első, legjelesebb színművésze volt. „Nem is tartották művelt embernek, ki Burbaget nem ismerte, s nem volt falusi leány sem, ki róla beszélni ne tudott volna“ — így szól róla egy régi irat. — Nagy művészetén kívül még szépségét is följegyezték, s számos kalandja teszi emlékezetessé.

Ben Jonson pedig Shakspeare után korának legnagyobb drámaírója volt, s szintén kalandteljes életéről nevezetes. Tanulóból katona, s később színész lett. — Később egyik pajtását megölvén, élethosszig tartó börtönrre ítélték; majd

kegyelmet kapva, életét a színiadalomnak szentelte. — Shakspearrel baráti viszonyban élt, melyet a két versenytárs között csak néha zavart meg a féltékenység. — Mindkettő élces, szelleműs volt, s tapasztalásban gazdag mult után az életet s embereket mindkettő ismerte. —

Két óra körül szokták elhagyni a fogadót, s indultak színházba, mert az előadás mindig pontban 3 órakor kezdődött; de a Meermaidban e pár órai elmés társalgásból származott élcezes és közmondások rendszeresen egész Londont beszárnyalták.

Érdekes adatok ezek a nagy költő életéből és korszakából. Fel fogjuk használni az alkalmat, hogy egy közelebbi számban még a Shakspeare-korabeli angol színházat is megismer- tessük.

Fletcher. Shakspeare és társai a „Meermaid“ esapszékben. Taylor. Burbage. Ben Jonson. Oldcastle.

staff, a kedves Falstaff, az emberi örömek határait kiterjesztette; a kedély és élez nagy tartományát nyitotta meg az emberiségnek, hol a legszegegyebb is örömet lel, s a vidám kacaj tartós örökséget hagyta hátra, hogy vidámabbá, jobbá tegye az emberiséget a legkésőbb nemzedékig.

Evés ivás közben hatalmasan füstöltek, mert mióta Raleigh Walter Nyugat-Indiából az első dohányosomót áhozta, e szenvedély az akkori körökben nagy divatban volt. Shakspeare cimborái a Globe és Blackfriar színházról, Fletcher Lőrincz, Taylor János, és Burbage Richard, — Hamlet, Lear, és Othello eredeti személyesítői, — kedvelői voltak a dohányzásnak. A nagy költő maga, úgy látszik, nem hódolt a divatnak, legalább róla

A kaposvári új gymnázium.

Lapunk mai számában közöljük a kaposvári gymnázium új épületének rajzát. A mai kor igényeinek teljesen megfelelő, kényelmes és díszes épület Somogygye fiai önkéntes adakozásának eredménye, s a tudomány és nevelésügy iránti buzgalom és lelkesedés maradandó emléke, mely minden magaslatló szózatnál élénkebben szól. — Ezuttal csupán csak az épület rajzának bemutatására szorítkozunk. Az új gymnázium már a jövő iskolai év kezdetén, október elején fog ünnepélyesen megnyitni, s akkorra tartjuk fenn magunknak, az iskola alapítása körül bebizonyult nemes áldozatkészség részleteivel bővebben megismertetni az olvasó közönséget.

A foglyok helyzete Oroszországban félszázad előtt.

Egy munka jelent meg Hannoverában „Szi-bériái“ címmel, melyben a szerző előadja az oroszországi hadjáratot s fogságát 1812—1814-ig. A fogly története, ha egyéb érdekléssel nem hat is reánk, legalább szánalomra indít s olvasása közben azon meggyőződésre jutunk, hogy az orosz fogság már akkor is a sors legremitóbb csapása volt. A többek közt a szerző a kozákokról, — kiknek hatalmába egy éjjeli roham alkalmával esett, — így ír:

„Győzöink körülbelül százan lehetnek; voltak köztük szennyes öltönyű kozákok, s ivvel és nyilal ellátott bákirok, fejükön hegyes, széles lecsüngő ernyőjű sipkákkal. Rut arcuk, erős pofacsontjukkal s vörös szemekkel, kevés bizalmat öntött belénk. A legviszszataszítóbb valami volt rájuk nézni, kik szőrrel fedett arcukkal, kicsiny, mélyen ülő szemekkel inkább majmokhoz, mint emberekhez hasonlítottak. Ily csapatok környezték az orosz sereget, s mivel szoldot nem kaptak, hanem csak a zsákmányra voltak utasítva, gyakran magukat az oroszokat sem kímélték. — Egyms között rend nélkül lovagolva fogtak közre bennünket s mély esendben haladtunk előre. Aggályteljes éberség s félelem, nehogy az ellennel találkozzanak, volt arcukon olvasható. — Ha a távolban francia őrsapat mutatkozik, szánalom nélkül meggyilkolnak.

Körülbelül három óra lefolyása után egy paraszt-udvarba értünk, hol hasonló csorda gyűlt

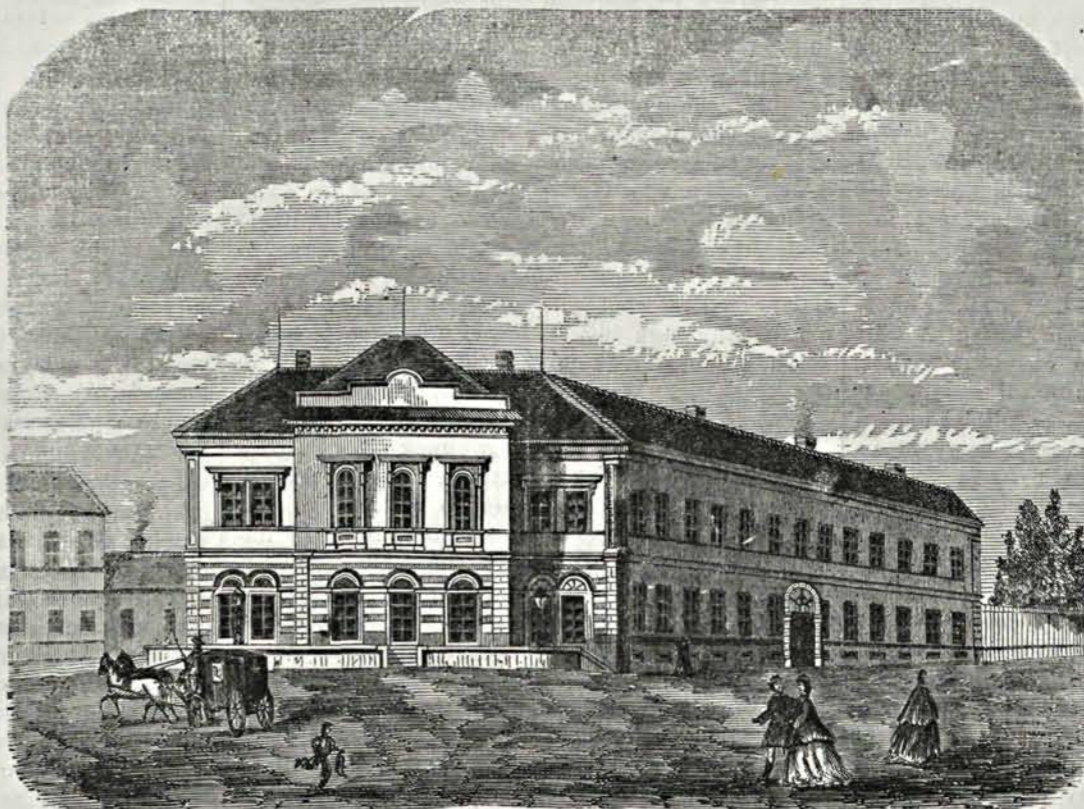
már össze, s újra kezdődött a kutatás és kirablás. — Kigombolt egyenruhám mentett meg, hogy egészen meg nem motoztak; csak nyak-gallérom jutott e sorsra, vajjon nincs-e pénz belevarrva? — Egyik letépte nyak-kendőmet, a másik megmentett csizmám-tól, a nélkül azonban, hogy lábaválomba rejtett órámat megtalálták volna; aseo újjasomba is volt néhány aranyvarra, ezt sem tudták felfedezni. Ily állapotban ismét lóra kellett ülünk, s több óráig gyorsan hajtottak. — Végre megszántak s egy kis adag kenyeret kaptunk, de a mi épen nem csillapítá le éhségünket. Ezután tovább mentünk egész estig, s ekkor újra egy nagy udvarba hajtottak. Napfélköltekor utarakeltünk s déltájban elég nagy falut értünk, mely alatt megállítottak. A lakosok alig hogy megpillantának, zavart állapotukban összeszedve értékesebb holmijöket, a lehető leggyorsabban elfutottak.

Embereink most teljes biztossággal érezvén magukat, batyunkat kezdték bontogatni, a minék kezdenem. Akár kiméletből gyenge művészetem iránt, mely vad kedélyekre nem mulasztá el hatását, akár azon okból, hogy mulatságokra jobban szolgálhassak: elég az hozzá, lovat kaptam, míg a többieknek gyalog kellett menniök. Az első s második nyugati orosz hadosztály volt, mely hátráltakor Smolensknál egyesült. A hadsereghez érve, azt hittük, hogy rendes katonaságra bízattak tovább szállításunk; de e helyett disdás paraszti kísérletet nyertünk, melyet

tartalmán egész gyermekies örömr fakadtak. — Azt hittük, hogy legalább köpenyünket visszaadják, de csalódtunk, miután értésünkre esett, hogy a zsákmány egyedüli jutalmuk. Köpenyzebenben fuvalát találtak, s magásra emelve azt, jellel tudatták, hogy a tulajdonos jelentse magát. Sajátom volt, de mégis csak társaim erős biztatásai után jelentkeztem. Azonnal átadták zajos felhívások közt, hogy fuvalozzák rajta. A meny-nyire lehetett, jelek által értésükre adtam, hogy

egy báró vezérelt. Még embertelenebbül bántak velünk mint előbb, kancukával készítették a további indulásra. Öránkint új fogoly-csapatok csatlakoztak hozzánk, s csakhamar nagy tömeggé szaporodva, erős menben hajtottak tovább.

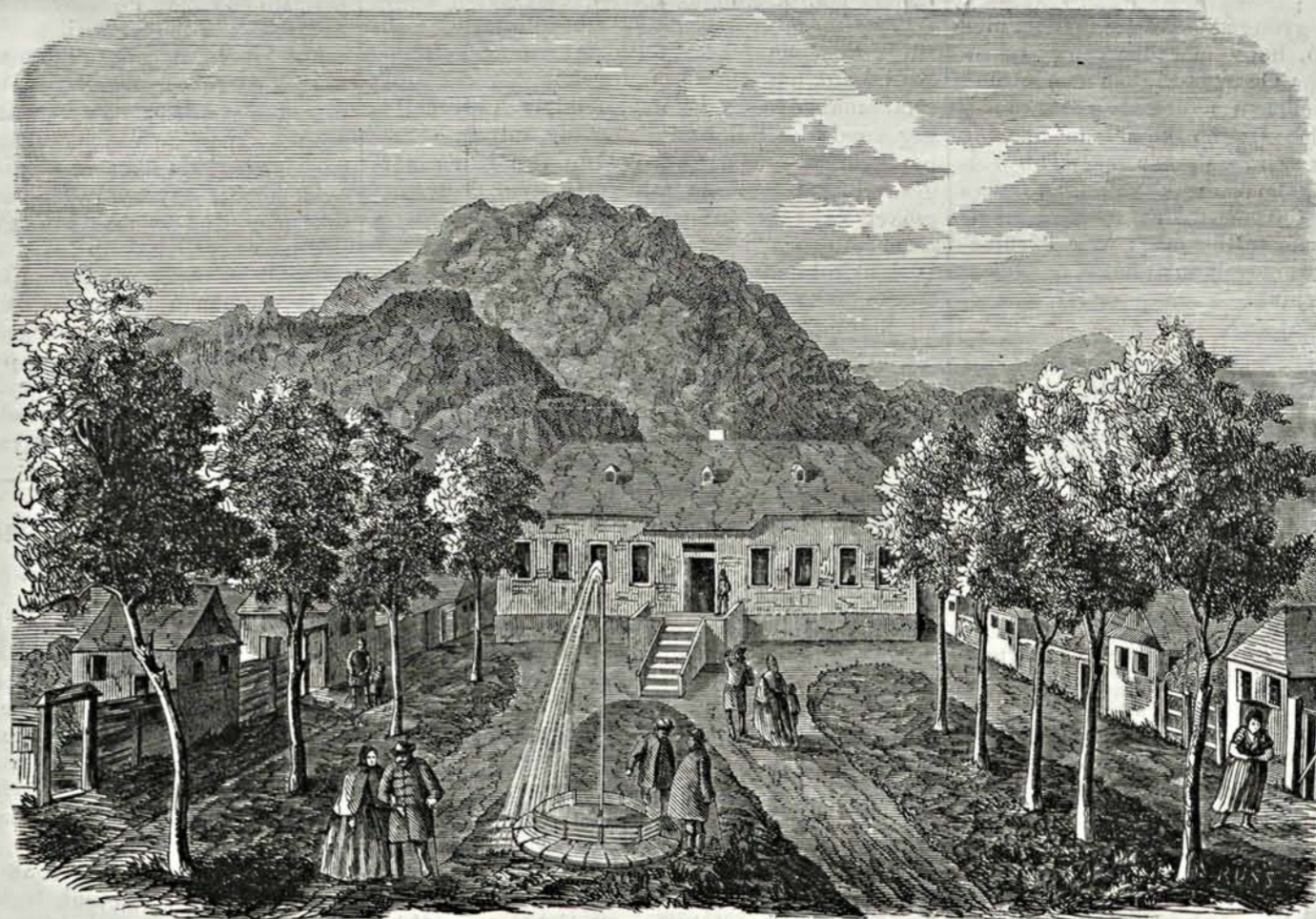
Ellátásról szó sem volt. Két egész nap nem kaptunk kenyeret, s azt hittük, éhen veszünk el. Egyszerre az uton nagy porfelleget pillantunk meg előttünk; az utról oldalvást letéritettek, s megállapodtunk. Lengyel fogolytársaink, kik vezetőink eljárását jobban tudták, már régebben mondták, hogy ezek Konstantin nagyherceget várják néhány kozák-osztályal. Midőn megérkezett, több törzstiszt kíséretében, felénk lovagolt, s a köztünk levő tisztektől a kíséret bánásmódjáról tudakozódott. Az illeték lefestve szomorú helyzetünket, a vezénylő báróhoz fordulva, néhány kemény szót váltott vele, s azután jól felszerelt, rendezett dóni kozákjaival tovább vonult Smolensk felé. — Két óra múlva mindnyájan három font kétszeresültet kaptunk, s hozzá még főzözefazekakat; gyorsan tüzet gerjesztünk, s az izletes kenyérleves felűdíté az éhségtől elkinzotak. — Jó hosszú idő óta ez volt az első meleg étel.

A kaposvári új gymnázium.

én arra az éhség és fáradtság miatt képtelen vagyok. Erre jó darab kenyeret adtak, s elfutjam egy wazert. A zene, ily körülmények közt, mint gondolni lehet, gyengén sikerült, de azért nem kevesebb elégedettséget nyert, s kitörő örömben tologtak körömbé, úgy hogy szenvedő társaimtól egészen külön választának s mindig újra kellett

dógi vezetőnk, még durvábban bánt velünk. Alig hagytuk el néhány napi járóföldre a hadsereget, s az ágyudörgés, melyet még mindig hallottunk, alig szűnt meg: a báró ur egész dühét kiönté ránk, mert tudta, hogy panaszainkat senki sem hallja meg. Enszemimmel láttam, midőn egyik társamnak fegyvere csövét mutatta, midőn könyezve kérte, hadd mossa meg sebeit a mellettünk elfolyó patakban. — Egy másik, ki égető szomját enyhítendő, lováról leugrott, agyonverett. A toll nem képes leírni a nyomort, melylyel e fenavad bennünket elárasztott. E mellett újra kifosztogattak s a mi vezetőinknek megtetszett, azt mind át kellett adnunk.

A kabola-pojánál fürdő. — (Lásd „A Tisza bílcsoje“ című cikket.)

Ily bánásmód mellett virradattól napnyugtáig hajtottak. Drogobuson, Wiesmán, Borodínon s Mossaiskon át — mind oly helyek, melyek később gyászos történetekkel híresedtek el — kö-

zeledtünk Moszkva felé. Szeptember harmadikán értünk a külváros alá.

Előttünk terült el a czárok csuda városa, két méröld területet elfoglaló háztenger számos tornyával s palotáival, melyek aranyozott kupjain a nap sugarai törtek meg, melyről akkor még senki sem sejté, hogy oly hamar romban fog heverni. Számátlan épületei nekünk nyomorultaknak védőföldt nyujthattak volna, mely soknak életét menté meg, de hiába vártuk, nem vezettek be a vá-

HIRDETÉSEK.

Tisztelt szerkesztő ur!
Osztonoztva egy a „Press“ folyó hó 13-iki számában a Popp-féle Anatherin-szajviz kitünő hatásossága feletti cikkek által, mely egyszerűsége miatt számos hírneves orvos által bizonyították, s minthogy Anatherin-szajviz előnyeiről saját magamon szerzetem meggyőződést, kötelességemnek ismerem, Popp J. G. urhoz a következő nyílt levelet intézni: 578 (2-6)

Bánk, Magyarországon, mártius 16. 1864.
Tisztelt kollega ur!
28 év óta a szájrégben, aphte-bántalmakban, melyek gyakran igen fájdalmasak voltak, szenvedtem, s engem az évben és szőlásban gáoltak; számos orvos közt, különösen a pesti és bécsi orvosi egyetem tanáraitól tanakodván efelel, és az orvosi szerek önmérem használtam fel, anélkül, hogy biztos eredményhez juthattam volna; mióta azonban joggal magasztalt Anatherin-szajvizét használtam, azóta, féjaldalmimól, is tökéletesen megszabadultam, s csak sajátlatomat fejezhetem ki aránt, hogy én az azal már rég nem tettem kísérleteket, minél fogva nem mulasztottam el, önek ennel hálaalköszönetemet nyilvánítani, s felkérem önt, az igazság s különösen azok érdekében, kik említtett bajokban szenvednek, ezen iratát a nyilvánosság terére juttatni, — tisztellett dr. Löwioger.

Egy hármás menettí
gőzmalom,
mely francia kövekkel s tisztítókkal jól fel van szerelve, olcsó árért eladandó. Bővebb értesítést ad a tulajdonos nagy-diófa-utca 2-ik sz. a. Pesten. 563(6-6)

Agerjely vagy villamos delezés
az a hozzá igényelt nyerek által a legmakacsabb küll- és belső szavakkal gyors és erőlyes gyógyítása eszközölték Pesten, staezió-utca 25-ik szám.
Ugyanott a titkos szerek és makacs-kütegek legbiztosabb véd- és gyógyeszerét — az ismert onyovát — is megrendelhetni. Cosmagia 1 ft. a. é. — Ugy az aranyér és önszeplözés példányok darabját 1 ft. 20 kr. 595 (3-4) Dr. Malatides.

(Főnyeremény (Havonkint 200,000 Ft.) egy húzás)
Csak 1 ft. 30 kr.
az ára egy negyed sorsjegyek, — fél sorsjegy 2 ft 50 kr., — egy egész sorsjegy 5 ft (nem igényveket. Promessia) a f. évi május 25-én és 26-án történendő, s az itteni kormány felügyelete alatt álló s biztosított nagy állam-nyeremény-sorsshuzásra, mely 14,800 nyereményt tartalmaz: 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 6000, 5000, 4000, 3000, 2000; 117-szer 1000, — 111-szer 300, — 6333-szor 100 stb. ft. nyereményvel, melyek alólított által itt helyben esztállérokban fizetnek ki, s a vidékre is szinte ezen pénzembet küldetnek meg. Minthogy a betevőkre nézve ily kedvező feltételek ki-nálkoznak, s így az említtett sorsjegyek utáni kérdézőkdeések is rendkívüli nagyok lehetnek, — emnélfogva a megrendelések mielőbbi eszközését is kér-jük, — melyek közvetlen alólított, mint az a sorsjegyek egyedüli eladásá- val megbízott főbeszedőhöz intézendők Grőnebaum A. M.-Frankfurtban, Schäfergasse Nr. 1, nächst der Zeil.
Az összegek, aszturial pénzjegyek vagy szelvényekben is beküldhetők. Hivatalos tervek valamint sorsshuzási lajstromok ingyért. A levelezés német nyelven történendő. 555 (8-9)

A PARÁDI FÜRDŐK folyó évi június 1-én nyitnának meg.

A parádi három külön vegyalkatu, s gyakran a legfelfűtöb győgyereju ásvány-viz közöl ajánlatnak.
1. A parádi timsóv-vasgalicós fürdők kőszvény- s csúzbán, görvélykór különféle nemében, mélygyengeségből eredő női bajokban, sápkór- és bémulásoknál.
2. A parádi kénés savanyúviz-esevizec javallatki: lassu lefolyásu tüdő-gümősödésnél, a görvélykór némely neménél, idült tüdő- és göghuruban, emésztési zavaroknál, különösen ha ezek az eszes italokkal való visszaélés következményei, altesti dugulásoknál, aranyérdnél, epebajokban, sárgaságnál.
3. A parádi vasas-savanyúviz gazdag vastartalmánál fogva kitünő győgyerő fejt ki görvély- és sápkórban, nagy véreszeségek után beült erőtlenségben és ideg-bajokban.
A t. cz. vendégek rendelkezésére, egy a timsóv, mint a csevizeci fürdő-épületekben számos, kényelmesen butorozott szoba áll készen. — Magánházaknál is kaphatók lakások. A parádi ásványvizek használatára szó- vagy írásbeli tanácsot dr. Losteiner k. rendes fürdőorvos ur készséggel adand.
Kocziánovich J. ur helybeli győgyesztárától a szükséges győgyeszer azonnal megkaphatók.
A csevizeci sétány mellett június 10-től naponkint friss juhsavó kapható. A fürdő-igazgatóságának gondja leendő a nagy kiterjedésű sétányokra, rendeztetnek kirándulások a hegyek közbe, rögtönzött mulatók.
A látogatók szorakozására érvtől kezdve az urad. tisztoság könyvtára felajánlatik. — Jó zenészekről gondoskodva lesz.
A két fürdő közti közlekedést nyitott, kényelmes társasoségi élenkitendi. Az ételek és italok jószágáról, a kiszolgálát pontosságáról, Egerland László régen ismert bérőly ur kezesekedik.
Pestől Parádra — kivéve a szombatot — naponkint eljuthatni Svarzkopf A. ur által rendezett gyorskocsikon. — Indulási hely Pesten a „Griff“ címzett vendégőly Iroda ugyanott 17-ik szám alatt.
Eliölges megrendelések a timsóv fürdőköt illetőleg „a parádi fürdők igazgató-ságához“, utolsó posta Győgyösre, a csevizeci fürdőköt nézve pedig Egerland László urhoz Győgyösre kéretnek címzettetni. — Parádon, aprilis 28-án 1864.
610 (3-3) A parádi fürdők igazgatósága.

Beküldetett.
A „Sport“ verseny- s vadászlap f. évi aprilis 28-iki számában a Kwizda F. J. -féle üditő nedv hatásosságáról követekezőleg nyilatkozik:
Azok, kik lovaknál tulterhelte munkaközben az ivhrt tisztán akarják tartani, azoknak a Kwizda-féle cs. kir. szab. üditő-nedv használatbavetele ajánlatik. Miután az ivhurok számalával már jó megdörzsolítotték, a lovak esztentái a tőrdől egész a csatlóközé ezen üditő-nedvvel dörzsolítotték b., s azután kötélekkel könnyűden beburkolattak. Az ivhurok jó karbant tartását illetőleg — ezen eljárás nagyon egyszerű, s mégis elvitáshatlan eredménynyúl jár, s az epe közpödését meggátolja, — minélfogva a Kwizda F. J. -féle üditő-nedvnek egy jól rendezett istállóban sem volna szabad hiányozni.
A rakktárak létezők PESTEN: Török József győgyeszerés urnál király utca 7-ik szám alatt. — Aradon: Probst F. J. — B-Gyarmaton: Omazta T., — Debreczenben: Bignio J., — Eperjesen: Zsembery, — Esztergomban: Bierbrauer J. C., — Isper: Flamm L., — Kassán: Novelli A., — Kolozsvárt: Wolf J., — Miskolczon: Spuller A., — N-Kanizsan: Feszelhofer J. és Rosenfeld J., — Pápan: Bermüller J., — Pozsonyban: Scherz F., — Rimaszombathan: Hamaliár A., — Szegszárdon: Gutter A., — Sopronban: Pachhofer L. uraknál.
Egy palack ára 1 ft. 40 kr.
Két palacknál kevesebb nem rendelhető meg, a pakolásért 30 krajczár számittatik.
A főraktár Kwizda F. J.-nál Korneuburgban. — Raktár átvetele végett a t. cz. győgyeszerés és keresekőly urak közvetlen a készítő Kwizda F. Jánoshoz fordulhatnak. 615 (1)

Tudósítás lótulajdonosok számára.
A lótulajdonos urak érdekében bírák vagyunk a Kwizda F. J. cs. kir. szab. üditő-nedvre (Restitutions-Fluid) ezennel tisztellett figyelmeztetni. Mióta ezen folyadék cs. kir. szabadalomal látattott el, azóta a császári államokon kívül is élenk kelendőségnek örvend, mely egyedül az arvat tett kísérletek meglepő eredményének köszönhető. Erre vonatkozólag követekező iratok érkeztek be hozzánk:
Kwizda F. J. győgyeszerés urnak Korneuburgban!
Tisztellett felkérem önt, küldjön nekem e cím alatt: „An fürstlich Ysenburg'sche Hof-Oekonomie-Inspektion zu Büdingen im Grossherzogthum Hessen.“ — ugyanazon üditő-nedvből, melyből már egyszer megrendelni szerencsém volt, mint hogy az, az itteni udvari istálló lovain a legmegdörzsolított eredménnyel használtott — ismét 12 üveggel. Büdingen, június 24-én 1863. Tisztellett Brandrik, kamara-tanácsos.
Tisztelt győgyeszerés ur!
Minthogy az ön korneuburgi marhaporól lovakim- és marháimon oly kitünő eredményeket nyújtott, üditő-nedvre pedig lovakimól ivhurok-ellen s a merev-lábak győgy-tásánál hathatósan bizonyult be, s a terhes lovaglás előtt a lovak lábait arvat bedörzsolva, legikeresebnek találattott, felkérem önt, küldjön nekem postai utányét mellett újból 10 nagy csomag korneuburgi marhaporot és 6 üveg üditő-nedvet első postai alkalommal. Kallatey várlak, Budweis mellett, u. p. Moldautsheim, december 5-én 1863. Tiszteltem kijelentése mellett: Schell, báró.
Raktárak ezen cs. kir. szab. üditő-nedv és korneuburgi marhaporból létezők: PESTEN: Török József győgyeszerés urnál, király-utca 7-ik szám alatt. Aradon: Probst F. J., — B-Gyarmaton: Omazta T., — Debreczenben: Bignio J., — Eperjesen: Zsembery, — Esztergomban: Bierbrauer J. C., — Isper: Flamm L., — Kassán: Novelli A., — Kolozsvárt: Wolf J., — Miskolczon: Spuller A., — N-Kanizsan: Feszelhofer J. és Rosenfeld J., — Pápan: Bermüller J., — Pozsonyban: Scherz F., — Rimaszombathan: Hamaliár A., — Szegszárdon: Gutter A., — Sopronban: Pachhofer L. uraknál.
Egy palack ára 1 ft. 40 kr.
Két palacknál kevesebb nem rendelhető meg, a pakolásért 30 krajczár számittatik.
A főraktár: Kwizda F. J.-nál Korneuburgban. — Raktár átvetele végett a t. cz. győgyeszerés és keresekőly urak közvetlen a készítő Kwizda F. Jánoshoz fordulhatnak. 585 (2-3)

budai vizgyógyintézet.

Alulírt tulajdonos a szerencse kedvezménye által oly helyzetbe jöven, hogy jutányosabb árszabály mellett is fenntartatja intézetét, jelenti: hogy ezután a szoba minőségéhez képest a betegek szállásért, fürdőkért és orvosi ápolásért naponkint 2 ftot, 1 ftot, vagy 80 krt fizetendnek. Továbbá figyelmeztetem t. ügyfeleimet és a betegeket, hogy május elején kezdve előre való bejelentés után intézetemben folytonosan kapható lesz savó és kesek-tej. Dr. Sikiósy.

Folyó évi június 1-én első húzása állam-kölcsonnek.

Ezen sorsjegyek eladása minden államban törvényesen meg van engedve. A kölcsön főnyereményei: 20-szor 250,000, 10-szor 200,000, 50-szor 200,000, 81-szor 150,000, 200-szor 50,000, 20-szor 25,000, 121-szor 20,000, 90-szor 15,000, 171-szor 10,000, 352-szor 5,000, 432-szor 2,000, 783-szor 1000, 1356-szor 500, 5540-szor 400 forint. — Továbbá kisebb nyereményekben: 200, 195, 190, 185, 250, 175, 170, 165, 160, 155, 150, 145, 140 forint. A követelevények mindegyikének feltétlenül legalább 135 forintot kell nyerni. Évenkint 5 húzás történik, s pedig június 1-én, september 1-én, december 1-én, március 1-én és aprilis 15-én. Ezen húzásokra az eredeti sorsjegyek a legolcsóbbért adnak el. Egy sorsjegy ára egy húzás 3 ft. Hat sorsjegy összesen csak 15 ft. Játéktérvek, valamint sorsshuzási lajstromok az illető részvevőknek bérmentesítve küldetnek meg. A legesélyesebb mérvényi megrendelések pénzküldés- vagy pedig utányvetellel a legpostabban teljesítetnek. E tárgyban bérmentes levelek közvetlen alulírotthoz intézendők. 579 (6-7) Schrimpf Jean, nagykeresekőly-ház m. Frankfurtban.

POPP fogorvos urnak. Önök Anatherin-szajgyógyvizét megvizsgáltam, s ajánlatra melőbök találtam. — Bécs 1857. Oppolzer tanár, a bécsi cs. k. orvosi kar tanára, 490 4-12 k. szász udv. tan. stb.

Hirdetmény. (2-3)
A nyír-bogdányi királyi kisebb haszon-veletek folyó évi június 1-ő napján Bogdány városban a városháznál fog árvereltetni: bor-, pálinkamérés, két vendégőly, egy állás, egy mézarszék s egyéb épületekkel, három évre bérbe kiadatik írásbeli ajánlat — offer — is elfogadtatván 200 ft. bántépénz, mely is ezezzendő a bogdányi birtokossághoz Nyír-Bogdány. Az árverelési szándékok a feltételeket a város háznál megtekinthetik. Kelt Nyír-Bogdány, május 1-én 1864. A közbirtokosság által.

GROSZMANN, tudor, szem- és fül-orvos, tizenhét évi orvosi gyakorlatánál, tapasztalatai és a legkitünőbb európai tanárok utasításai szerint gyógyít. Rendelési órái a József-téri 11-ik számú Gross-zházban, minden hétköznapon délelőtt 11 órától 12-ig, és délután 2 órától 4-ig. — Szegények számára ingyen minden vasárnap a délelőtti órákban. 591(4-6)

MAGYAR SAJTÓ

politikai napilapra. ELŐFIZETÉSI FÖLTÉTELEK:

Table with subscription rates: 2 hónapra (május-június) 2 ft. 40 kr., 3 hónapra (május-július) 3 „ 50 „, 6 hónapra (május-október) 7 „ „. Buda-Pesten házhoz hordva: 2 hónapra (május-június) 2 ft., 3 hónapra (május-július) 3 „, 6 hónapra (május-október) 6 „. Tíz előfizetett példányra gyűjtőknek egy tisztelet-peldányal szolgálunk. A penzeslevelek bérmentes küldése kéretik. A Magyar Sajtó kiadó-hivatala. (Pest, egyetem-utca 4. szám.)

Az élet-ital tárgyában. Kivonat a „Wiener Zeitung“ 102-ik s az „Oesterreichische Zeitung“ 94-ik számából, Bécs, aprilis hóban 1864. A Numvári Werther Frigyes vegytani technikus által Budán feltalált cs. kir. kizár. szab. készületén előállított „Élet-ital“ (Lebenstrank) kapható Bécsben az ügynökségnél, Währingergasse 7-ik szám alatt, s a rakttárban Viadukt 32-ik szám alatt. Azon eszme, mely a feltalálót ezen egészségi itál összeállításában vezérelte, a találmányok legszerencsés és legsikerültebbekének tekinthető. Ezen, a legnagyobb gonddal extrahált, s a czednek tökéletesen megfelelő növényekből készített kellemesítő növény égettbor, az egészségeseknél a test felírítására, felvidítésára s erősítésére való. Az élet-ital különösen azokra nézve, kik ülve viselik az élet terheit, épen oly hasznos, mint azokra nézve, kik naponkint nehéz testi munkálatokat végeznek, s annál nyomtatékosban is ajánlható, mert a közönséges pálinka-italokat, tisztasága s a gyomorra, valamint a testi szervekre nézve, rendkívüleg előnyös hatása végett, jóval felulmúlja, s megőryja az egészséget az oly káros befolyásu kormás égett boroktól. Ezen okoknál fogva annak használata még a harcra is a legmeglebbebben ajánlható különösen zord időben, mikorva indulóra kelnek, a gyomorban kellemes melegéget idéz elő, s a meghűléstől óryja, edzi a testet és élenkíti a bátorságot; ellentétben áll ez az oly káros hatásu s igen gyakran kénással vegyített közönséges pálinkával, melynek élvezete a testben bizonyos feszültséget s izgatottságot hagy hátra. A fenntebb elősorolt sokoldalú s előnyös hatásossága miatt, az emésztési szervekre is jótékonyan hat, s előharcosza a tengeri betegségek meggátolásának, melyek legkiváltkép a megromlott gyomorból származnak, szintén a legmeglebbebb eredménnyel használható. Kitiünök s jelesen ismertettél t. további annak hatásossága az emésztési szervezetek elgyengülésébe, mert az nemcsak az étvágyat mozdítja elő, hanem emberek, kik az emésztés dolgában magukkal sola tisztába nem jöhettek, s minden falatot, melyt elidéltek, — nehogy ismét a gyomorban nehézségeket idézzenek elő, — csak meggondolva és félve nyelték le, s mint maguk is örömmel nyilváníták, az élet-ital rövid használata után ezen bántalmaktól tökéletesen megszabadultak, — eddig nem ismert étvágyat éreznék, megmegtve a fofásj- és egyéb betegségek állapotoktól, minden káros követekezők nélkül, megemésztének étket, melynek előleletéről azelőtt gondolni sem merészkáltak. A legkitünőbb s mi több még specifikus s bámulatraméltó sikerrel használható ezen övzer — mely még hasonmatá szeréktől sola túl nem szármalyaltott — valóldás ellen, kiváltkép oly helyeken, hol az járványosan lép fel, ugyanez több háza hiralapban csak díszesőleg említtettett; minélfogva ezen élet-ital egy kitünő s a mellett igen olcsó házi-szernek mondható, s az bárkinek joggal ajánlható. Dr. Raudnitz. 614 (1-3) Megrendelések elfogadtatnak WERTHER FRIGYES hánál Budán, a gyár-udvarban, a császárfürdő közelében.

Üzlet-átvétel. Alulírottnak van szerencsése ezennel aláozatos tisztellett jelenti, miszerint ő a Lipót-városban, József-téren 12-ik szám alatt, több év óta fennálló, „A SZERECSENHEZ“ czimzett fűszerkeresekőlyt megvette, és azt folyó évi aprilis 1-én ténylegesen át is vette. Szűzard jellemű keresekőlynek követekezőit, mint követekezőit szorosan ismervén, melyek különösen az igazságos, gyors és előzékeny szolgálattéségben állanak; emnélfogva bátorkodom a nagyérdemű közönségnek jól rendezett cukor-, kávé-, rizs- s rhum-raktáramat, nemkülönbön mindennemű ásványvizek főraktárát Edeskaty L. is kegyes figyelmébe ajánlani. 602 (4-5)

Nincs többé szeplő!

Mi a nők legfőbb díszje? — kétségenkívül a szép, tiszta arcz. — Kítől a természet ezt megtagadta, és az arczot annyira erágitó szeplőtől májfoltoktól, meg akor meneküli, és arczának fiatalágát, élenk ragalmasságát vissza akarja szerezni, az kísértése meg a párisi orvosi akademia által czedőszünetek ismert, és egész Angol- és Franciaországban közháslatává lett LILIA CÉE PARISIENNE

Folyó évi május 25. és 26-án nagy állam-nyeremény-sorsshuzás, 200,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 6000, 5000 stb. forint főnyereményvel ezüstpénzben. Egy egész sorsjegy ára 6 ft — Fél sorsjegy 3 ft. — Negyed sorsjegy 1 ft. 50 kr. ausztr. ért., mely összegek alulírotthoz intézendők. — Játéktérvek és sorsshuzási lajstromok ingyért szolgáltatnak ki. Schäffer Károly alladalmi értékpapírok keresekőlye mainai Frankfurtban. 607 (4-6)

Valódi Pagliano-Syrup, Girolamo Pagliano florenzi professortól egyenesen idezállítva, különböző mennyiségben kapható: a magyarországi főraktárban TÖRÖK JÓZSEF győgyeszerés urnál Pesten, király-utca 7. szám alatt. Egy eredeti üvegcse ára 2 ft. — Postán küldve 20 krral több. Az ismételődők igen kedvező engedményben részesülnek. E szörp tisztítja a vért, elozlatja a megromlott nedveket, megritkítja és megjavítja azokat, követekezőképpen mindazok, kik e szörpöt havonkint két napon át használják, jó egészségnék örvendnek. E szörp sok oly betegséget meggyógyít, melynél az orvosi szer csekély javulást eszközölt. 604 (4-12)

LILIOM-VIZ. Francia- és Angolország legelső orvosi által ajánlott bámulatos sikerű szeplőt- és mosdóviz, mely a hölgyek öszhangzó véleménye szerint paratlan, s a melýről föltalálója kezeskedik, hogy a napégetést, szeplőt, kiütéseket, pattanásokat, sárga bőrt, májfoltokat, szoval minden börtisztítalanságot eltávolít, az arczot, nyakát, vállakat, karokat, kezeket, hófbőrre, pubvára, főnomát teszi, s azoknak friss ifju kímésztet kölcsonöz. Ára 1 nagy palacknak 3 ft. Ára 1 kis palacknak 1 ft. 60 kr. Postán küldve 20 krajczárral több.

LOHSE szakáll- és szemöldök-növesztő-szere. (Cydonia Crem.) Ezen szer egy év alatt európai hirre vergődött, miután ezer meg ezer férfiú tömött szakállat s számtalan hölgy szep tömött, sötét szemöldököt nyert tőle. A szakállnak a kívánt állást lehet vele adni, s a vorosés vagy szinehagyott selyemfomák s a hajhoz hasonlóknak leznek általa. Egy eredeti nagybott tégly ára 3 ft. Egy kisebb tégly ára 1 ft. 60 kr. Postán küldve 20 krajczárral több. Középponti raktár: LOHSE-nál Berlinben, Jägerstrasse 46. A porosz kormányzó herczog, a sachsen-meiningi herczog, Schwarzenburg-Sondershausen és Lippe herczegek udvari szállítója, — és PESTEN a magyarországi főraktárban TÖRÖK J. győgytaraban, király-utca 7-ik szám alatt. 581(4-12)

NUMVÁRI WERTHER FRIGYES ujjonan felállított 605 (2-3) malátafürdője megnyitott május 1-én, a gyári-udvarban Budán, a császárfürdő közelében.

Fenntebb érintett maláta-fürdők az idén tetszemen megbővítettek, a fürdő-kabinek minden kényelemmel el vannak látva, s mindkét nembeli szolgálattévo személyeztről eléggé gondoskodva. Mint a legelső orvosi tekintélyek által elismerve van, a malátafürdő használata női betegségeknek egyáltalában, továbbá kőszvény és csúzos bántalmaknál, de legkiváltkép általános test s ideggyengüléségek ellen a legnyomtatékosban ajánlható. A maláta-fürdők használata által már is a legmeglebbebb eredménnyel értettek el. A t. cz. fürdővendégeknek egy tágas váróterem, melyben a legolvasottabb hírlapok találhatók, valamint az ujonan telepitett árnyúds és pihenő padokkal ellátott fürdőkert — kiltátsással a Duna folyamára — rendelkezőse áll. A fürdőközi juthatás a főutczán vagy a Dunaparton történhet, s mindkét oldalon alig pár száz lépésnyi távolságra esik a császárfürdő. 1 első osztály maláta-fürdő ára ruhával és szolgálattal együtt 1 ft. — kr. Előfizetés utján 6 fürdő 5 „ „ 1 második osztály maláta-fürdő ára 4 „ „ 80 „ Előfizetés utján 6 fürdő 4 „ „ 1 Dunaviz kád-fürdő ára egyenkint 4 „ „ 40 „

A csász. királyi szabad. útszabóvízi vasut.

MENETREND,

1864. év május 1-től kezdve, érvényes az 1864. évi nyári-havakra

I. Kassa és Nagyvárad felé:

Bécs	indulás	8 óra	percz	este	7 óra 45 percz	reggel
Pest	"	6 "	25 "	reggel	5 "	35 "
Czegléd	"	9 "	27 "	"	8 "	24 "
Szolnok	"	10 "	27 "	"	9 "	42 "
Püspök-Ladány	"	1 "	26 "	délután	1 "	47 "
Debreczen	"	3 "	"	"	3 "	5 "
Tokaj	"	5 "	25 "	"	5 "	3 "
Miskolcz	"	7 "	24 "	este	11 "	3 "
Forró-Encs	"	8 "	33 "	"	12 "	52 "
Kassa	érkezés	9 "	56 "	"	12 "	49 "
Püspök-Ladány	indulás	1 "	53 "	délután	1 "	40 "
B.-Ujfalu	"	2 "	45 "	"	3 "	6 "
Nagyvárad	érkezés	3 "	45 "	"	4 "	40 "

II. Arad felé:

Bécs	indulás	8 óra	percz	este	7 óra 5 percz	reggel
Pest	"	6 "	25 "	reggel	5 "	35 "
Czegléd	"	9 "	42 "	"	8 "	39 "
Szolnok	"	10 "	40 "	"	10 "	11 "
Mező-Túr	"	11 "	45 "	"	12 "	11 "
Csaba	"	1 "	21 "	délután	3 "	9 "
Arad	érkezés	3 "	3 "	"	6 "	"

III. Kassa- és Nagyváradról Pest és Bécs felé:

Kassa	indulás	5 óra 21 percz	reggel	11 óra	percz	délután
Forró-Encs	"	6 "	34 "	"	1 "	3 "
Miskolcz	"	7 "	52 "	"	3 "	2 "
Tokaj	"	9 "	35 "	"	5 "	35 "
Debreczen	"	12 "	12 "	délután	10 "	29 "
Püspök-Ladány	"	1 "	45 "	délután	12 "	56 "
Szolnok	"	4 "	44 "	"	4 "	48 "
Czegléd	érkezés	5 "	41 "	este	5 "	54 "
Pest	"	8 "	37 "	"	8 "	45 "
Bécs	"	6 "	"	reggel	6 "	33 "
Nagyvárad	indulás	11 "	12 "	délután	9 "	30 "
B.-Ujfalu	"	12 "	5 "	délután	11 "	16 "
Püspök-Ladány	érkezés	12 "	54 "	"	12 "	16 "
Czegléd	"	5 "	41 "	este	5 "	54 "

IV. Aradról Pest és Bécs felé:

Arad	indulás	12 óra 30 percz	délután	8 óra 20 percz	este	
Csaba	"	2 "	14 "	"	11 "	13 "
Mező-Túr	"	3 "	50 "	"	2 "	3 "
Szolnok	"	5 "	9 "	"	4 "	12 "
Czegléd	érkezés	5 "	56 "	este	5 "	39 "
Pest	"	8 "	37 "	"	8 "	45 "
Bécs	"	6 "	"	reggel	6 "	33 "

A közállomásokról indulás ideje, a minden pályaudvaron kifüggesztett részletes menetrendben van kimutatva.

A vasúthoz csatlakozó postakocsik indulnak:

Aradról Szegedre: naponként este 5 órakor; az utasok fölvétele nincsen korlátozva.
 Nyiregyházaról Szathmárra: vasárnap, szerdán és pénteken este 6 órakor; az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.
 Nyiregyházaról Beregszászra: naponként reggel 7 órakor; az utasok fölvétele 3 személyre korlátozva van.
 Nyiregyházaról Nagybányára: hétfőn, kedden, csütörtökön és szombaton este 6 órakor; az utasok 3 személyre korlátozva vannak.
 Nagyváradról Kolozsvárra: naponként este 6 órakor; az utasok fölvétele 7 vagy 8 személyre korlátozva van.
 Tokajból Újhegyre: naponként este 7 órakor; az utasok 3 személyre korlátozva vannak.
 Kassáról Lőcsére: naponként éjjel 12 órakor; az utasok 3 személyre korlátozva vannak.
 Kassáról Püspök-Ladányra: szerdán és szombaton délután 2 órakor; az utasok 3 személyre korlátozva vannak.
 Kassáról Szegedre: naponként éjjel 11 óra 45 perczkor; az utasok 3 személyre korlátozva vannak.
 Kassáról Munkácsra: naponként éjjel 11 óra 45 perczkor; az utasok 3 személyre korlátozva vannak.

Asz igazgatóság.

570 (3-12) 2635

14,811 sorsjegy, egy millió 385,430 ft. nyereménynyel.

Csak 1 forint 30 krajczár az ára ausztriai bankjegyekben vagy levélmárkokban az állam által biztosított

uj nyeremény-sorshuzás

egy eredeti negyedrészt-sorsjegyének.

Legközelebbi húzás folyó évi május 25. és 26-án.

Főnyeremények ezüstpénzben:

200,000, 150,000, 130,000, 120,000, 115,000, 110,000, 104,000, 100,000, 50,000 stb. forint.

Az eddig fennálló állam-sorsjátékok közt, melyek a legnagyobb nyereménytől kisorsolásáig vannak felruházva, a résztvevőknek — miután minden sorsjegy nyereménytől meg egy ingyen-sorsjegyben részesítettik, — minden tekintetben a legbiztosabb előnyt nyújtja. A nyeremények és szabad sorsjegyek biztos kiszolgáltatása végett, az illetők közvetlen az alulírt főeladási hivatalhoz, mely által csaknem az összes főösszegek nyeretek meg — fordulhatnak.

Egész eredeti részlet-sorsjegyek 5 ft-ával. Fél eredeti részlet-sorsjegyek 2 ft. 50 krajczár a. e. mindenkor készen találhatók, s a pénzüsszeg beküldése mellett bérmentesen eszközöltetnek

SELLE RUDOLF

592 (5-6)

központi főeladási hivatala által mainai Frankfurtban.

Kiadó-tulajdonos Heckenast Gusztáv. — Nyomatja Landerer és Heckenast, egyetem-utca 4. szám alatt Pesten, 1864.

A budai császárfürdői

ez évi nyári-idény május hó 1-én kezdetét meg. A lakások megrendelése, úgy minden a fürdői vendég és használat ügyébe való kérdések iránt ugyanottan a fürdői ügyvivőség szolgáland. 606 (3-6)

Bécsben árultatik

valódi vászon és igazi rófmérték

jótallása mellett.

Az

óriáshegysegi takácsgegyet bizottmánya

a legnagyobb vasontakács hagyatékából 600 vég valódi rumburgi és szilézai hegyi vasznat, rumburgi asztalneműket, törökzö- és zsebkendőket a becsárnak fele árán bocsátván áruba.

A megrendelések ekkép ezimezendők:

S. METH, Rothenthurmstrasse Nro. 29. Wien.

Kívánatra minta is küldetik.

ÁRJEGYZÉK.

- Egy vég kintünő vászon lepedőnek, 30 róf., a bizottmány által 14 ft. 22 krajczár becsülve, 8 ft.
 - Egy vég 30 rófós nehéz fonalvászon, becsár 16 ft., csak 10 ft. 50 kr.
 - Egy 20 rófós szines rumburgi kanavász, a bizottmány által 15, 18, 20 ft-ra becsülve, csak 9, 10, 12 ft.
 - 30 rófós jó rumburgi vászon, becsár 18 ft., 12 ft.
 - 1/4 és 1/2 széles 30 rófós szilézai és hollandi vászon ingeknek, becsár 20 ftól 30 ftig, csak 14-18 ft.
 - 37 rófós szilézai creasvaszon becsára 24 ft., kerül 13 ft. 50 krba.
 - 1 vég 38 rófós 1/4 és 1/2 széles rumburgi creasvaszon, használatos mindenféle házneműhez, a bizottmány által 26-42 ft-ra becsülve, most csak 16-20 ft.
 - 1 vég 40 rófós hollandi vászon 12 nő-ingre, a bizottmány által 40 ft-ra becsülve, kerül csak 16-20 ftba.
 - 1/4 széles rumburgi és hollandi vásznak 50 és 54 rófósek, becsár 30, 35, 50-150 ftig, kerülnek most csak 20, 25, 30, 70 ft.
 - 1 tucat valódi fehér vászon-zsebkendő, becsár 4-6 ft., kerül most csak 2 ft. 50 kr. — 3 tba.
 - 1 vég finomabb és nagyobb minőségű rumburgi zsebkendő, becsára 6-12 ftig, most csak 3 ft. 50 kr. 6 ftig.
 - Egy különös jó minőségű damaszt-törülköző és damaszt-asztalkendőnek tucatja kerül csak 5, 6, 8-10 ftba.
 - 1 damasztteríték 6 személyre kerül 4, 6, 8 ftba.
 - 1 damasztteríték 12 személyre kerül csak 10, 12, 14, 16-18 ftba.
- Különösen ajánlható csodaszép nőruhának való 25, 30, 40, 50 kr. rőfe. Azon t. ez. vevők, kik 50 ftig bevásárolnak, jutalmul egy feltucat finom francia batizst-kendőt nyernek.
- Vidékekről levélbeli megrendelések, a pénznek bérmentes beküldése vagy postai utánvét mellett, lelkiismeretesen teljesítetnek 596 (2-3)

POPP J. G., gyakorlati fogorvos,

cs. k. osztr. szab. és első amerikai s angol kir. szabad.

ANATHERIN-SZÁJVIZE

Bécsben, ezéltől Tuchlauben 357. sz.

most: Stadt, Bognergasse 2-dik szám alatt.

a takarékpénztár átellenében.

Egy üvege ára 1 ft. 40 kr., — göngyölés 20 kr.

Kapható Pest városa minden gyógyszerárában, valamint minden illatszer-kereskedésben.

Cs. kir. legfelsőbb szab.

fogpásta.

Ára 1 ft. 22 kr.

FOG-ÓLOM.

Az odvas-fogak saját olmozására. — Ára 2 ft. 10 kr.

Növényi fogpor.

Papirtokban. — Ára 63 krajczár ausztr. érték.

Mint hogy szájjavem évek hosszú során a fogak-s szájrészekre nézve is mint legkintünőbb épségben tartó szernek bizonyult be, s mint tolette-tárgy a magas s legmagas uraságok által egyiránt használatik, nevezetesen pedig nagytekintélyű orvos, egyéniségek részéről számtalan bizonyítványok által — e szernek jellesege igazolatik, s tekintve, hogy Anatherin-szajvzem az utolsó nagy világállításon is kintüntetett, s Angolországban kir. nagybritanniai szabadalommal látottat el, — s a hamisítások ellen véde lón, s Amerikában is hasonló kintüntetés s rendkívüli kedveltségben részesített, s a birodalom több előkelő hírlapi levelezések által megismertettet, — annál fogva annak további dicséretét fölszegnek tartom.

Kaphatók PESTEN: Török J. gyógyszerész úrnál, király-utca 7. sz. — Unschuld Ede úrnál váci-utczában, — Scholz gyógyszerész úrnál s szent háromság-hoz, — Leykauf testvér úrnál, — Thalmeyer és társa, — Lueff M. és Oswald úrnál. — BUDÁN: Bakaes Sándor udvari gyógyszerész — és Rath gyógyszerész úrnál. 486 (4-14)

Pest, május 22-én 1864.

Előfizetési feltételek 1864-dik évre:

A Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságok együtt: Egész évre 10 ft. Fél évre 5 ft. Cupan Vasárnapi Ujság: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft. Cupan Politikai Ujdonságok: Egész évre 6 ft. Fél évre 3 ft.

Hirdetési díjak, a Vasárnapi Ujság és Politikai Ujdonságokot illetőleg, 1863. november 1-től kezdve: Egy, négyezer használtott sor ára, vagy annak helye, egyszeri írtatásnál 10 krba; háromszor vagy többször írtatásnál csak 7 krba számítatik. — Külföldre nézve kiadó-hivatalkunk számára hirdeményeket elfogad, Hamburg és Altonában: Hansenstein és Vogler. — M. Frankfurtban: Otto Mollien és Jaeger könyvkereskedés; Bécsben: Oppelik Alajos. — és Pesten: a keréteáz-gazdasági ügynökség is. József-ter. 14. sz. Bélyeg-díj, külön minden írtatás után 30 ujkr.

Meyerbeer.

(1791-1864.)

A közelebb lefolyt hetekben nagy mértékben foglalkoztatá az európai hírlapokat azon Párisból érkezett hír, hogy Meyerbeer Jakab, a nagyhírű zeneköltő, május 2-kán meghalt. Életének, fejlődésének, művei hatásának rajzaival teltek meg a lapok, s köteleseggünknek ismerjük, hogy e nevezetes férfi emlékének, kinek neve idők folytán nemzeti szónakunkon is népszerűvé lőn, lapunk arcképcsarnokában is illő helyet szenteljünk.

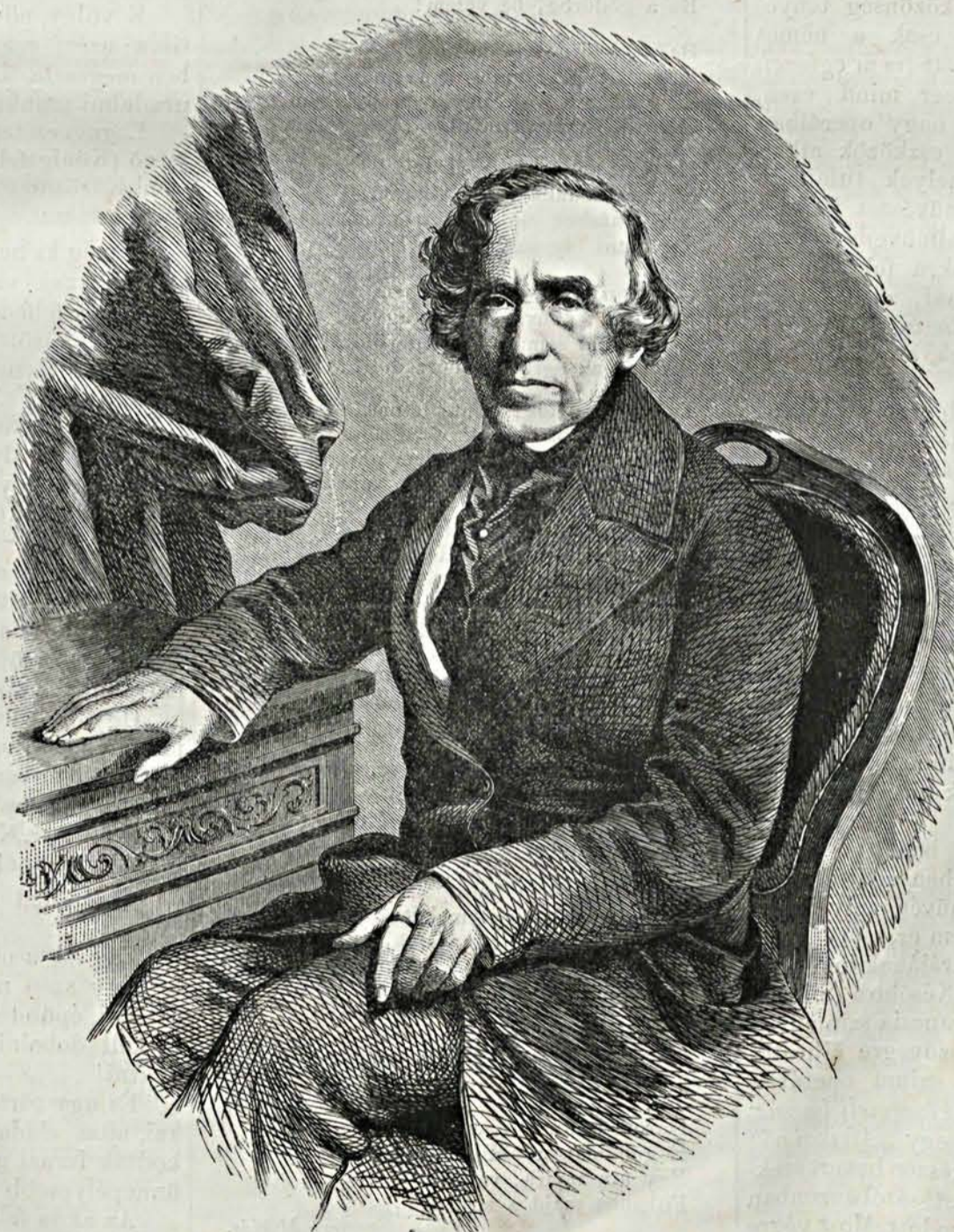
Meyerbeert az ugynevezett szerencsés emberek közé sorozza a világ. — Nemcsak fényes anyagi helyzeténél fogva illeti meg e czim, hanem leginkább azért, mert szellemi törekvéseinek, megtörhetlen szorgalmának ragyogó sikerét megérhette s művei hatásának általános elismerését önmaga teljes mértékben élvezhette. Zene-műveiről azon vélemény van elterjedve, hogy azok nem egy ellenállhatlan belső genius sugallatai, s inkább józan számítás, mint a képzelem és művészi lelkesültség gyermekei. Biztosított anyagi viszonyok között nevezkedvén, nem lett volna szüksége rá, hogy élet-fenntartási szükségéből a közönséget szolgálja s a zene iránti hajlamainak valódi hercegi függetlenségben áldozhatott volna; azonban azon emberek közé tartozott, kik a földi javak között legfőbbnek tartják a dicsőséget, még pedig azon dicsőséget, melyet nem holta után, hanem még életében ér meg az ember. S e czélját teljesen el is érte. — Husz évi fáradságtalan küzdés és

munka csaknem eredménytelenül tünt el életében, s a zeneművek, miket e korszakban teremtett, nyom nélkül enyésztek el; már csaknem negyven éves volt, midőn zenéje végre megtalálta azon utat, melyen a nagy közönség keresett rokonszenvét teljes mértékben megnyeré. Hogy ez ut nem volt egy mély ihlettségű művész utja,

az iránt most már tisztában van a világ; de az „Ördög Róbert“, a „Hugenották“, a „Próféta“ stb. zeneköltőjének akaraterejét és kintartását tisztelettel említi mindenki.

Meyerbeer Jakab 1791 sept. 5-én született Berlinben. Atyja, Beer Jakab, gazdag izraelita bankár volt, anyja Liepmann-Meyer Amália, erélyes és szelleműs asszony híreben állott, s e tulajdonokat Jakab fiára is hagyá, ki három testvér között a középső volt. Ez utóbbi, ifjúkorában anyjának egy rokona, Meyer után nagy örökséget nyervén, családí Beer nevét Meyerbeerre változtatta át, sőt fiatalon olaszos zene-szeti irányával megegyezőleg, Jakab nevét is olaszul, Giacomo-nak írta. Rendesen használt neve tehát Giacomo Meyerbeer volt.

A szellemi tehetségek között az emberben rendszeren legkorábban jelentkezik s fejlődik a zenei tehetség s további fejlesztéséhez is legelőbb lehet hozzányulni. Meyerbeer is gyermek volt még, midőn már mint zongora-virtuózus dicsőültek, s mint ilyennek Berlinben és Bécsben történt fellépései után nagy jövőt jósoltak neki. Ő azonban az előadási virtuozitás dicsőségével be nem érte, hanem a kompositóra, a zeneköltőszetre adta magát. E czélból Berlinben és Darmstadtban hirneves zeneanörök vezetése mellett szorgalmasan folytatta elméleti zene-tanulmányait. Nehány nagyobb zene-szerzeményvel is föllépett már ezen időben, többi között

MEYERBEER JAKAB.